

Komitet Główny
Olimpiady Geograficznej

Polskie Towarzystwo Geograficzne

XLVII OLIMPIADA GEOGRAFICZNA 2020 / 2021

www.olimpiadageograficzna.edu.pl

XLVII OLIMPIADA GEOGRAFICZNA

2020 / 2021

Olimpiady przedmiotowe działają na podstawie „Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad” (Dziennik Ustaw RP nr 13 z dn. 18 II 2002 r., poz. 125 z późn. zm.).

W oparciu o wyniki konkursu „Organizacja i przeprowadzenie olimpiad i turniejów w latach szkolnych 2019 / 2020, 2020 / 2021, 2021 / 2022”, Ministerstwo Edukacji Narodowej powierzyło organizację i przeprowadzenie trzech edycji Olimpiady Geograficznej w latach 2019–2022 Polskiemu Towarzystwu Geograficznemu.

SPIS TREŚCI

	I. INFORMACJE WSTĘPNE	6	
	II. REGULAMIN OGÓLNOPOLSKIEJ OLIMPIADY GEOGRAFICZNEJ	10	
	III. LITERATURA	24	
	IV. ORGANIZACJA ZAWODÓW IV-1. Harmonogram zawodów IV-2. Wskazania do wykonania pracy I stopnia	26	
	V. TERMINARZ ZAWODÓW	30	
	VI. TEMATY PRAC ZAWODÓW I STOPNIA	32	
	VII. MIĘDZYNARODOWE ZAWODY GEOGRAFICZNE	40	
	VIII. NAGRODY OLIMPIADY GEOGRAFICZNEJ	44	

fort. Mateusz Walczak

4

fort. Anna Miszczak

Zawody okręgowe XLVI Olimpiady Geograficznej

Szanowni Nauczyciele i Uczniowie!

Przystępujemy do zawodów XLVII Olimpiady Geograficznej z wielkimi nadziejami i obawami. Pragnieniem Organizatorów jest przede wszystkim uzyskanie, podobnie jak w latach poprzednich, ogromnego zainteresowania zawodami wiedzy geograficznej i ich wysokiego poziomu. Bowiem niezmiennym celem Olimpiady Geograficznej jest rozbudzanie zainteresowania geografią wśród młodzieży szkolnej, wykrywanie talentów i rozwijanie pasji, podnoszenie poziomu wiedzy geograficznej, a także umiejętności jej zastosowania w życiu codziennym. Natomiast nasze obawy wynikają z braku możliwości określenia dalszego przebiegu kryzysu spowodowanego koronawirusem COVID-19. Zapewniam jednak, że jesteśmy w stanie doprecyzować nasze scenariusze działań tak, by mimo trudnych uwarunkowań 47 Olimpiada Geograficzna zakończyła się pomyślnie.

Wracając na grunt geografii chciałbym odwołać się do odbytej 500 lat temu wyprawy Ferdynanda Magellana – portugalskiego żeglarza w służbie hiszpańskiej, odkrywcy i morskogo podróżnika. Wyprawa, która wypłynęła pod jego dowództwem, jako pierwsza opłynęła Ziemię. Wielkie dokonania z lat 1519–1521 dostarczyły nie tylko niezaprzeczalnego dowodu na kulistość naszej planety i przyczyniły się do wyznaczenia w przyszłości linii zmiany daty, ale także dzięki sporządzonym opisom możliwe stało się rozpoznanie nieznanych wówczas obiektów geograficznych i terytoriów. Także współcześnie geografia stanowi „okno na świat” – dostarcza wiedzę o różnorodności środowiskowej, społecznej, gospodarczej i kulturowej świata, umożliwia analizowanie złożonych aspektów procesów i zjawisk, inspirowanie do analiz różnych punktów widzenia. Geografom bliższe stają się odmienne kultury wielkich i małych cywilizacji, zarówno tych współczesnych jak i minionych. To poznawanie świata i własnego regionu niekiedy staje się pasją całego życia, czego dowodzą między innymi życiorysy wielu Olimpijczyków.

Zachęcając do startu i szlachetnej rywalizacji w 47. edycji Olimpiady Geograficznej życzę wszystkim zawodnikom rozszerzenia własnych horyzontów geograficznych, ugruntowania posiadanej i opanowania nowej wiedzy oraz umiejętności, a także by ta droga doprowadziła do uzyskania laurów zwycięzcy.

Przewodniczący Komitetu Głównego
Olimpiady Geograficznej

dr hab. Zbigniew Podgórski, prof. UKW

Z. Podgórski

I. INFORMACJE WSTĘPNE

Celem Olimpiady Geograficznej jest rozbudzenie wśród młodzieży szkolnej zainteresowania geografią, wykrywanie i rozwijanie uzdolnień, pobudzanie do twórczego myślenia, podnoszenie poziomu wiedzy geograficznej uczniów i umiejętności jej stosowania w działaniu praktycznym. Olimpiada służy też zapewnieniu dopływu odpowiednich, lepiej przygotowanych do studiów kandydatów do szkół wyższych oraz wyłanianiu reprezentacji Polski na zawody Międzynarodowej Olimpiady Geograficznej.

Olimpiadę przeprowadza Komitet Główny powołany przez Polskie Towarzystwo Geograficzne.

Prezydium Komitetu Głównego:

» przewodniczący	dr hab. Zbigniew Podgórski, prof. UKW,
» wiceprzewodnicząca	prof. dr hab. Teresa Madeyska,
» koordynator projektu	mgr Tomasz Sawicki,
» przewodniczący Komisji Zadań	dr hab. Przemysław Śleszyński, prof. IGiPZ PAN,
» członek Prezydium	dr hab. Marek Barwiński, prof. UŁ,
» członek Prezydium	dr Ryszard Szczęsny,
» sekretarz	dr Joanna Uroda.

6

Członkowie Komitetu Głównego:

mgr Anna Becker-Kulińska,	dr hab. Tomasz Rachwał,
prof. dr hab. Bolesław Domański,	dr Jolanta Rodzoś,
mgr inż. Dorota Dorochowicz,	mgr Małgorzata Sikorska,
dr Adam Gendźwiłł,	dr Krystyna Szmigel,
mgr Agnieszka Klimczewska,	dr Jakub Szmyd (<i>sekretarz Komisji Zadań</i>),
dr Jolanta Korycka-Skorupa,	dr hab. Tomasz Wites,
mgr Krzysztof Piasecki,	prof. dr hab. Wiesław Ziąja.
dr hab. Joanna Plit, prof. IGiPZ PAN,	

Członkowie Komitetu Głównego – przedstawiciele Komitetów Okręgowych:

dr Maria Adamczewska,	dr hab. Elżbieta Jekatierynczuk-Rudczyk,
dr Czesław Adamiak,	dr Bożena Kicińska,
prof. dr hab. Ryszard Borówka,	dr hab. Mirosław Mularczyk, prof. UJK,
dr hab. Teresa Brzezińska-Wójcik, prof. UMCS,	dr hab. Wiktor Osuch, prof. UP,
dr hab. Piotr Gębica, prof. UR,	prof. dr hab. Tadeusz Palmowski,
dr hab. Adam Hibszer,	dr hab. Iwona Piotrowska, prof. UAM.
prof. dr hab. Zdzisław Jary,	

Adres biura Komitetu Głównego:

ul. Podbipięty 2, 02-732 Warszawa (stałe dyżury: wtorki 17–19)
tel.: **22 843 74 69**, e-mail: biuro@olimpiadageograficzna.edu.pl
strona internetowa: www.olimpiadageograficzna.edu.pl

Zawody I stopnia są etapem szkolnym.

Za organizację i przeprowadzenie zawodów II stopnia odpowiedzialne są (powołane przez Komitet Główny) Komitety Okręgowe.

Wszelkich informacji związanych z przebiegiem Olimpiady udzielają Sekretarze Komitetów Okręgowych.

Lp.	Siedziba Komitetu Okręgowego	Przewodniczący Komitetu Okręgowego	Sekretarz Komitetu Okręgowego	Województwa podlegające Komitetowi Okręgowemu
1	Białystok	prof. dr hab. Andrzej Górnjak	mgr Beata Gawryluk	podlaskie
2	Gdańsk	dr Marcin Połom	mgr Aleksandra Cicharska	pomorskie
3	Kielce	dr hab. Mirosław Mularczyk, prof. UJK	mgr Ewa Fogelman	świętokrzyskie
4	Kraków	dr hab. Wiktor Osuch, prof. UP	mgr Ewelina Brońka-Schinohl	małopolskie
5	Lublin	dr hab. Teresa Brzezińska- Wójcik, prof. UMCS	mgr Katarzyna Dobek	lubelskie
6	Łódź	dr Maria Adamczewska	mgr Elżbieta Buszkiewicz	łódzkie
7	Olsztyn	prof. dr hab. Katarzyna Glińska-Lewczuk	mgr Grażyna Ziółkowska	warmińsko-mazurskie
8	Poznań	dr hab. Iwona Piotrowska, prof. UAM	mgr Adrian Cierniak	wielkopolskie
9	Rzeszów	dr hab. Piotr Gębica, prof. UR	mgr Renata Gębica	podkarpackie
10	Sosnowiec	dr hab. Adam Hibszer	mgr Elżbieta Markowiak	śląskie
11	Szczecin	prof. dr hab. Ryszard Borówka	inż. Bożena Kosińska	lubuskie zachodniopomorskie
12	Toruń	dr hab. Przemysław Charzyński	dr Tomasz Sojka	kujawsko-pomorskie
13	Warszawa	dr Maria Korotaj- Kokoszczyńska	mgr Magdalena Dobrowolska	mazowieckie
14	Wrocław	prof. dr hab. Zdzisław Jary	mgr Barbara Bierońska	dolnośląskie opolskie

K.O. z siedzibą w Białymstoku (obejmuje woj. podlaskie)

Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Biologii
 ul. Ciołkowskiego 1J, 15-245 Białystok
 Sekretarz: mgr Beata Gawryluk
 tel. kom. 503 911 290
 e-mail: bialystok@olimpiadageograficzna.edu.pl

K.O. z siedzibą w Gdańsku (obejmuje woj. pomorskie)

Uniwersytet Gdański, Katedra Geografii Społeczno-Ekonomicznej
 ul. Bażyńskiego 4 – bud. B, 80-309 Gdańsk
 Sekretarz: mgr Aleksandra Cicharska
 tel. kom. 697 759 416
 e-mail: gdansk@olimpiadageograficzna.edu.pl

K.O. z siedzibą w Kielcach (obejmuje woj. świętokrzyskie)

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Instytut Geografii
 ul. Świętokrzyska 15, 25-406 Kielce
 Sekretarz: mgr Ewa Fogelman
 tel. kom. 502 565 759
 e-mail: kielce@olimpiadageograficzna.edu.pl

K.O. z siedzibą w Krakowie (obejmuje woj. małopolskie)

Uniwersytet Pedagogiczny, Instytut Geografii
 ul. Podchorążych 2, 30-084 Kraków
 Sekretarz: mgr Ewelina Brońka-Schinohl
 tel. kom. 501 579 490
 e-mail: krakow@olimpiadageograficzna.edu.pl

K.O. z siedzibą w Lublinie (obejmuje woj. lubelskie)

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
 Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
 al. Kraśnicka 2c,d, 20-718 Lublin
 Sekretarz: mgr Katarzyna Dobek
 tel. kom. 602 297 148
 e-mail: lublin@olimpiadageograficzna.edu.pl
 strona internetowa: <http://ptgeogr.umcs.lublin.pl/>

K.O. z siedzibą w Łodzi (obejmuje woj. łódzkie)

Uniwersytet Łódzki, Zakład Geologii
 ul. Narutowicza 88, 90-139 Łódź
 Sekretarz: mgr Elżbieta Buszkiewicz
 tel. dom. 42 617 05 12; tel. kom. 501 374 936, 606 394 455
 e-mail: lodz@olimpiadageograficzna.edu.pl
 strona internetowa: <http://www.hydro.geo.uni.lodz.pl/>

K.O. z siedzibą w Olsztynie (obejmuje woj. warmińsko-mazurskie)

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
 ul. Głowackiego 17, 10-447 Olsztyn
 Sekretarz: mgr Grażyna Ziółkowska
 tel. kom. 501 049 582
 e-mail: olsztyn@olimpiadageograficzna.edu.pl

K.O. z siedzibą w Poznaniu (obejmuje woj. wielkopolskie)

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
ul. Bogumiła Krygowskiego 10, 61-680 Poznań
Sekretarz: mgr Adrian Cierniak
tel. służb. 61 829 61 50
e-mail: poznan@olimpiadageograficzna.edu.pl

K.O. z siedzibą w Rzeszowie (obejmuje woj. podkarpackie)

Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego
ul. Moniuszki 10
35-015 Rzeszów
Sekretarz: mgr Renata Gębica
tel kom. 501 564 554
e-mail: rzeszow@olimpiadageograficzna.edu.pl

K.O. z siedzibą w Sosnowcu (obejmuje woj. śląskie)

Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk Przyrodniczych pok. 1502
ul. Będzińska 60, 41-200 Sosnowiec
Sekretarz: mgr Elżbieta Markowiak
tel. kom. 500 475 105,
e-mail: sosnowiec@olimpiadageograficzna.edu.pl
strona internetowa: <http://ptg.wnoz.us.edu.pl/>

K.O. z siedzibą w Szczecinie (obejmuje woj. lubuskie i zachodniopomorskie)

Uniwersytet Szczeciński, Instytut Nauk o Morzu, Zakład Geologii i Paleogeografii
ul. Mickiewicza 18, 70-383 Szczecin
Sekretarz: inż. Bożena Kosińska
tel. kom. 601 780 030
e-mail: szczecin@olimpiadageograficzna.edu.pl

K.O. z siedzibą w Toruniu (obejmuje woj. kujawsko-pomorskie)

Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Wydział Nauk o Ziemi, Katedra Gleboznawstwa
ul. Lwowska 1, 87-100 Toruń
Sekretarz: dr Tomasz Sojka
tel. kom. 693 855 903
e-mail: torun@olimpiadageograficzna.edu.pl
strona internetowa: <https://sites.google.com/site/olimpiadageotorun/>

K.O. z siedzibą w Warszawie (obejmuje woj. mazowieckie)

Uniwersytet Warszawski, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych
ul. Krakowskie Przedmieście 30, 00-927 Warszawa
Sekretarz: mgr Magdalena Dobrowolska
tel. kom. 532 112 673
e-mail: warszawa@olimpiadageograficzna.edu.pl
strona internetowa: <http://wgsr.uw.edu.pl/wgsr/index.php/pl/popularyzacja/olimpiada-geograficzna/>

K.O. z siedzibą we Wrocławiu (obejmuje woj. dolnośląskie i opolskie)

Uniwersytet Wrocławski, Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego
Plac Uniwersytecki 1, 50-137 Wrocław
Sekretarz: mgr Barbara Bierońska
tel. kom. 663 589 181
e-mail: wroclaw@olimpiadageograficzna.edu.pl
strona internetowa: http://www.geogr.uni.wroc.pl/15_olimpiada_01_onas.html/

II. REGULAMIN OGÓLNOPOLSKIEJ OLIMPIADY GEOGRAFICZNEJ

Olimpiada Geograficzna działa od roku szkolnego 1974/75. Od początku działalności Olimpiady Geograficznej jej głównymi celami są:

- rozbudzanie wśród młodzieży szkolnej zainteresowania geografą i naukami geograficznymi,
- wykrywanie i rozwijanie uzdolnień,
- pobudzanie do twórczego myślenia,
- podnoszenie poziomu wiedzy geograficznej uczniów i umiejętności jej zastosowania w działaniu praktycznym.

Ponadto celami olimpiady są:

- wyłanianie uczniów – zawodników na zawody i olimpiady międzynarodowe,
- zapewnianie doptywu lepiej przygotowanych do studiów kandydatów do szkół wyższych,
- podnoszenie poziomu nauczania oraz popularyzacja nowych osiągnięć naukowych wśród nauczycieli pracujących z uczniem zdolnym.

Olimpiada Geograficzna działa na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzenia konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. 2002 r. Nr 13 poz. 125 z późn. zm.).

10

Olimpiada Geograficzna jest finansowana ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej, ze środków własnych oraz pozyskanych od sponsorów.

Rozdział I – Olimpiada i jej organizator

§1. Prawa i obowiązki Organizatora

- 1.1. Organizatorem Olimpiady jest Polskie Towarzystwo Geograficzne. Do realizacji Olimpiady Geograficznej Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Geograficznego powołuje Komitet Główny Olimpiady Geograficznej, składający się z członków Towarzystwa oraz innych osób, legitymujących się wiedzą i doświadczeniem potrzebnym do prawidłowej realizacji zadania. Komitet Główny Olimpiady Geograficznej ma siedzibę w Warszawie:
ul. Podbiłęty 2, 02-732 Warszawa, tel. 22 843 7469,
e-mail: biuro@olimpiadageograficzna.edu.pl,
strona internetowa: www.olimpiadageograficzna.edu.pl
- 1.2. Zadaniem Polskiego Towarzystwa Geograficznego jest:
 - a. powołanie Komitetu Głównego Olimpiady Geograficznej;
 - b. rozstrzyganie kwestii spornych dotyczących pracy Komitetu, za wyjątkiem odwołań w związku z przeprowadzaną Olimpiadą;
 - c. wspieranie Komitetu Głównego w organizowaniu Olimpiady i pozyskiwaniu sponsorów;

- d. prowadzenie działań promocyjnych upowszechniających Olimpiadę Geograficzną.
- 1.3. Zadaniem Komitetu Głównego Olimpiady Geograficznej jest:
 - a. organizowanie krajowych zawodów Olimpiady Geograficznej;
 - b. wyłanianie uczniów na międzynarodowe zawody i olimpiady geograficzne;
 - c. pozyskiwanie sponsorów i darczyńców;
 - d. prowadzenie rozliczeń finansowych;
 - e. składanie sprawozdań merytorycznych i finansowych do MEN;
 - f. działanie promocyjne upowszechniające Olimpiadę Geograficzną;
 - g. współpraca z Grupą Zadaniową ds. Międzynarodowej Olimpiady Geograficznej przy Międzynarodowej Unii Geograficznej.
- 1.4. Polskie Towarzystwo Geograficzne ma prawo do:
 - a. reprezentowania Olimpiady na zewnątrz;
 - b. powierzania przeprowadzenia Olimpiady Komitetowi Głównemu Olimpiady Geograficznej;
 - c. rozstrzygania sporów w sprawach dotyczących Olimpiady, za wyjątkiem odwołań w związku z przeprowadzaną Olimpiadą;
 - d. nawiązywania współpracy z partnerami zewnętrznymi (w tym m.in. sponsorami);
 - e. powoływania i, w uzasadnionych przypadkach, odwoływania członków Komitetu Głównego.
- 1.5. Szczegółowe prawa dotyczące przeprowadzenia zawodów przysługują Komitetowi Głównemu Olimpiady Geograficznej jako bezpośredniemu organizatorowi Olimpiady (par. 2 regulaminu).
- 1.6. Polskie Towarzystwo Geograficzne ma obowiązek zapewnić przeprowadzenie Olimpiady Geograficznej zgodnie z niniejszym regulaminem oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

§2. Struktura organizacyjna olimpiady

- 2.1. Olimpiadę przeprowadza Komitet Główny Olimpiady Geograficznej oraz Komitety Okręgowe powołane przez Komitet Główny. Wykaz Komitetów Okręgowych wraz z zasięgiem terytorialnym ich działania i danymi adresowymi jest zamieszczony na stronie internetowej Olimpiady.
- 2.2. Komitet Główny Olimpiady Geograficznej
 - a. Komitet Główny powoływany jest przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Aktualny skład Komitetu Głównego Olimpiady Geograficznej zamieszczany jest na stronie internetowej Olimpiady;
 - b. Komitet Główny pracuje w składzie prezydium oraz w składzie plenarnym;
 - c. w skład Komitetu Głównego mogą wchodzić członkowie PTG lub inne osoby – pracownicy naukowcy Polskiej Akademii Nauk, uniwersytetów i innych wyższych uczelni, specjaliści z zakresu nauk geograficznych i pokrewnych, dydaktycy oraz nauczyciele oraz inne osoby, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzenia konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. 2002 r. Nr 13 poz. 125 z późn. zm.);
 - d. Komitet Główny składa się z nie więcej niż 40 członków, w tym przewodniczących lub przedstawicieli Komitetów Okręgowych;
 - e. Komitet Główny w głosowaniu tajnym wyłania ze swego składu przewodniczącego

oraz w sposób jawny powołuje członków prezydium liczącego nie więcej niż 7 osób. Aktualny skład prezydium zamieszczany jest na stronie internetowej Olimpiady;

- f. do zadań Komitetu Głównego należy przygotowanie i przeprowadzenie kolejnych etapów Olimpiady Geograficznej zgodnie z regulaminem, a w szczególności:
- i. organizacja sieci okręgów i współpraca z sekretarzami Komitetów Okręgowych;
 - ii. przygotowanie zadań na poszczególne etapy Olimpiady z wyjątkiem pierwszej części zawodów I stopnia
 - iii. prowadzenie dokumentacji zawodów;
 - iv. ogłaszanie na stronie internetowej tematów prac drugiej części zawodów I stopnia wraz ze wskazaniami do ich wykonania;
 - v. opracowywanie instrukcji do sprawdzania i oceniania prac drugiej części zawodów I stopnia przez Komisje Szkolne i Komitety Okręgowe (podczas weryfikacji);
 - vi. zachowanie tajności zadań zawodów II i III stopnia;
 - vii. zapewnienie odpowiednich środków do realizacji zawodów, w tym pozyskiwanie sponsorów i darczyńców;
 - viii. zamieszczanie na stronie internetowej informacji niezbędnych dla uczestników zawodów poszczególnych etapów;
 - ix. zapewnienie warunków logistycznych do przeprowadzenia zawodów III stopnia;
 - x. organizacja przebiegu i przeprowadzenie zawodów III stopnia oraz ich uroczystego zakończenia;
 - xi. prowadzenie rozliczeń finansowych;
 - xii. rozpatrywanie odwołań zawodników związanych z kwalifikacją do zawodów III stopnia oraz zawodami III stopnia, o których mowa w § 6;
 - xiii. składanie sprawozdań merytorycznych i finansowych do MEN;
 - xiv. przechowywanie dokumentacji zawodów II i III stopnia zgodnie z zasadami archiwizowania;
- g. Komitet Główny Olimpiady Geograficznej jako bezpośredni wykonawca zadania ma prawo do:
- i. powoływania spośród członków Komitetu zespołów do realizacji konkretnych celów, w tym Komisji Zadań, która wybiera autorów, przygotowuje zadania i organizuje ich recenzowanie;
 - ii. zatwierdzania składów Komitetów Okręgowych;
 - iii. podejmowania decyzji dotyczących zasad kwalifikowania uczestników do części pisemnej zawodów II stopnia na podstawie osiągniętych wyników;
 - iv. weryfikacji oceny zadań pisemnych zawodów II stopnia;
 - v. kwalifikowania najlepszych w całej Polsce zawodników zawodów II stopnia do zawodów III stopnia;
 - vi. powoływania jury zawodów III stopnia;
 - vii. przyznawania tytułu finalisty oraz tytułu laureata Olimpiady Geograficznej;
 - viii. unieważnienia lub nakazania powtórzenia zawodów w przypadku stwierdzenia istotnych nieprawidłowości, np. istotnego naruszenia regulaminu zawodów, złamania zasady tajności;
 - ix. wykluczenia z udziału w zawodach uczestników łamiących regulamin Olimpiady;

- x. rozpatrywania odwołań i rozstrzygania sporów związanych z przebiegiem Olimpiady;
- xi. Komitet Główny może wydawać zawodnikom dyplomy, przyznać nagrody, ponadto może ustanowić i nadać odznakę lub medal Olimpiady;
- xii. Komitet Główny Olimpiady Geograficznej ma wyłączne prawo do przyznawania honorowej „Odznaki imienia Pani Profesor Anny Dylikowej”.

2.3. Komitety Okręgowe

- a. Komitet Główny powołuje Komitety Okręgowe Olimpiady Geograficznej, dbając o to, by w ich składzie znaleźli się pracownicy wyższych uczelni z terenu działania danego komitetu, dydaktycy, doradcy metodyczni, nauczyciele oraz osoby z doświadczeniem organizacyjnym.
- b. Komitety Okręgowe Olimpiady Geograficznej przeprowadzają zawody II stopnia, w tym w szczególności:
 - i. dokonują oceny prac pisemnych zawodów I stopnia uczniów zakwalifikowanych do zawodów II stopnia przez Komisje Szkolne;
 - ii. powołują jury zawodów II stopnia;
 - iii. ogłaszają wyniki kwalifikacji do części pisemnej zawodów II stopnia;
 - iv. odpowiadają za zachowanie tajności zadań zawodów II stopnia po otrzymaniu ich od Komitetu Głównego;
 - v. zapewniają logistykę niezbędną do przeprowadzenia zawodów II stopnia, po uzgodnieniu warunków przeprowadzenia zawodów z Komitetem Głównym;
 - vi. przeprowadzają zawody wg opracowanej przez Komitet Główny instrukcji;
 - vii. kwalifikują najlepszych uczestników zawodów pisemnych do zawodów ustnych II stopnia zgodnie z opracowanymi przez Komitet Główny zasadami;
 - viii. ogłaszają wyniki uzyskane przez zawodników oraz upubliczniają prawidłowe odpowiedzi w czasie i miejscu uprzednio ogłoszonym zawodnikom przed rozpoczęciem części pisemnej zawodów;
 - ix. w porozumieniu z upoważnionym przedstawicielem Komitetu Głównego, rozpatrują odwołania zawodników związane z zawodami II stopnia, o których mowa w § 6;
 - x. przekazują prace pisemne uczestników części ustnej zawodów II stopnia do weryfikacji przez Komitet Główny;
 - xi. przechowują prace uczniów niezakwalifikowanych do części ustnej zawodów II stopnia do końca danej edycji olimpiady;
 - xii. sporządzają dokumentację merytoryczną zawodów oraz rozliczenie i dokumentację finansową zawodów II stopnia i przekazują je do Komitetu Głównego w terminach określonych przez Komitet Główny;
- c. Ponadto, Komitety Okręgowe Olimpiady Geograficznej:
 - i. współpracują ze szkołami i nauczycielami geografii na obszarze swojej działalności w celu upowszechnienia Olimpiady;
 - ii. nadzorują przebieg zawodów I stopnia i sporządzają zestawienia zbiorcze z przebiegu zawodów I stopnia na terenie działalności Komitetu Okręgowego.

2.4. Komisje Szkolne

- a. Dyrektorzy szkół powołują Komisje Szkolne do przeprowadzenia zawodów I stopnia;
- b. W skład Komisji Szkolnych wchodzi minimum 3 osoby, w tym dyrektor szkoły, w której przeprowadzane są zawody, lub jego zastępca (pełniący rolę przewodniczącego

Komisji Szkolnej odpowiedzialnego za organizację zawodów I stopnia w danej szkole) oraz nauczyciele geografii lub przedmiotów pokrewnych. Dopuszcza się możliwość powstawania komisji międzyszkolnych;

- c. jeżeli w macierzystej szkole ucznia nie organizuje się danych zawodów, uczeń może do nich przystąpić w szkole wskazanej przez Komitet Okręgowy;
- d. Komisje Szkolne odpowiedzialne są za przeprowadzenie zawodów I stopnia, w tym w szczególności:
 - i. dokonanie prekwalfikacji uczniów do pisania pracy I stopnia w drodze testu lub rozmowy ustnej;
 - ii. zgłoszenie do macierzystego Komitetu Okręgowego danych uczniów zainteresowanych udziałem w Olimpiadzie Geograficznej;
 - iii. ocenę prac I stopnia przygotowanych przez uczniów, zgodnie z kryteriami opracowanymi przez Komitet Główny, w wyznaczonym przez Komitet Główny terminie;
 - iv. ogłoszenie wyników zawodów I stopnia;
 - v. przekazanie protokołu z zawodów I stopnia do macierzystego Komitetu Okręgowego wraz z pracami uczniów zakwalifikowanych do zawodów II stopnia.

Rozdział II – Organizacja olimpiady

§3. Uczestnicy olimpiady

14

- 3.1. W zawodach Olimpiady Geograficznej mogą uczestniczyć uczniowie, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzenia konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. 2002 r. Nr 13 poz. 125 z późn. zm.), na warunkach tam określonych.
- 3.2. By wziąć udział w Olimpiadzie Geograficznej uczeń powinien zgłosić się do nauczyciela geografii w macierzystej szkole. Jeżeli w jego szkole nie organizuje się danych zawodów, uczeń powinien zgłosić się do właściwego terytorialnie Komitetu Okręgowego, który wskaże szkołę organizującą zawody I stopnia.
- 3.3. Uczestnicy Olimpiady Geograficznej zobowiązani są do:
 - a. wykonywania zadań odpowiedniego stopnia zawodów;
 - b. przestrzegania regulaminu zawodów i terminarza;
 - c. godnego i właściwego zachowania w czasie zawodów, tj. w szczególności nie używanie alkoholu, tytoniu, środków odurzających (w przypadku naruszenia tego punktu uczestnicy mogą zostać zdyskwalifikowani, a uzyskane nagrody i przywileje mogą zostać odebrane decyzją Komitetu Okręgowego lub Komitetu Głównego);
 - d. informowania organizatora zawodów odpowiedniego stopnia (Komisja Szkolna, Komitet Okręgowy, Komitet Główny) o istotnych kwestiach związanych z udziałem w Olimpiadzie – zwłaszcza w nagłych wypadkach;
 - e. dopełnienia formalności, o których są informowani przez organizatora zawodów odpowiedniego stopnia.
- 3.4. Uczestnicy mają prawo do:
 - a. otrzymania zaświadczenia o udziale w zawodach olimpijskich wydawanych przez komisję lub komitet organizujący dany etap zawodów;

- b. korzystania z przywilejów ustanawianych przez senaty wyższych uczelni;
- c. zakwaterowania, wyżywienia i zwrotu kosztów przejazdu na zawody II i III stopnia według najniższych stawek, z uwzględnieniem dostępnych ulg ustawowych i handlowych;
- d. zwolnienia z zajęć szkolnych na czas zawodów, o ile odrębne przepisy to dopuszczają;
- e. składania odwołań od decyzji jury zgodnie z par. 6 niniejszego regulaminu.

§4. Organizacja zawodów

- 4.1. Zawody Olimpiady Geograficznej mają charakter indywidualny, udział w Olimpiadzie jest dobrowolny.
- 4.2. Za całokształt przeprowadzenia zawodów odpowiada Komitet Główny Olimpiady Geograficznej.
- 4.3. Komitet Główny określa terminy dla każdej edycji olimpiady i ogłasza je na stronie internetowej Olimpiady Geograficznej.
- 4.4. Uczestników zawodów obowiązuje znajomość materiału obejmującego i poszerzającego treści podstawy programowej dla przedmiotu geografia, przewidzianego w ramowym planie nauczania oraz umiejętność wykorzystania obserwacji, literatury, materiałów kartograficznych, statystycznych itp., umiejętność formułowania wniosków, posługiwania się terminologią naukową.
- 4.5. Zawody indywidualne są trójstopniowe. Ocena zawodników na każdym etapie jest niezależna. Na wyniki zawodów II stopnia nie wpływa suma punktów zdobyta w zawodach I stopnia, na wyniki zawodów III stopnia nie wpływają wyniki zawodów I oraz II stopnia.
 - a. Zawody I stopnia (szkolne)
 - i. zawody I stopnia organizowane są w szkołach przez Komisje Szkolne;
 - ii. w zawodach I stopnia wymagany jest od uczniów zakres oraz poziom wiedzy i umiejętności, który odpowiada zapisom podstaw programowych przedmiotu geografia dla szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych (zakres podstawowy i rozszerzony) oraz wygaszanych szkół starego systemu edukacji – gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych (zakres podstawowy i rozszerzony), wystarczający do uzyskania oceny bardzo dobrej na zakończenie nauki przedmiotu;
 - iii. Zawody I stopnia polegają na sprawdzeniu wiedzy i umiejętności uczniów przez Komisję Szkolną. Etap wstępny przeprowadza się nie później niż do końca września każdego roku. Dopuszcza się formy rozmowy kwalifikacyjnej lub sprawdzianu pisemnego opracowanego przez Komisję Szkolną (do wyboru przez Komisję Szkolną);
 - iv. Komisje Szkolne mają obowiązek, w terminie wskazanym przez Komitet Główny, nie krótszym niż do 30 września każdego roku, przesłać do Komitetów Okręgowych zgłoszenia uczniów do zawodów I stopnia według wzoru zamieszczonego na stronie internetowej Olimpiady Geograficznej;
 - v. uczniowie, którzy pomyślnie przeszli etap wstępny sprawdzenia wiedzy i umiejętności samodzielnie wykonują pracę pisemną na jeden z tematów danej edycji Olimpiady, opartą na własnych obserwacjach i pomiarach oraz/lub studium literatury. Uczniowie mogą korzystać z konsultacji nauczyciela/opiekuna pracy, szczególnie w zakresie metod pracy;

- vi. tematy prac każdej edycji Olimpiady ogłaszane są przez Komitet Główny;
 - vii. szczegółowe wytyczne do przygotowania prac zawodów I stopnia Komitet Główny publikuje na swojej stronie internetowej;
 - viii. uczniowie mają obowiązek terminowo przekazać do oceny Komisjom Szkolnym gotowe prace w formie wydruku oraz w formie elektronicznej. Termin oddania prac jest określany przez Komitet Główny dla danej edycji Olimpiady i zamieszczany na stronie internetowej Olimpiady w poprzedzającym roku szkolnym;
 - ix. Komitet Główny do 31 października publikuje na stronie internetowej Kartę Oceny Pracy. Wypełniona przez Komisję Szkolną karta jest podstawą kwalifikacji ucznia do zawodów drugiego stopnia;
 - x. prace ocenia Komisja Szkolna według instrukcji Komitetu Głównego. Autorzy prac, które uzyskały co najmniej 75% punktów możliwych do zdobycia, są kwalifikowani do zawodów II stopnia;
 - xi. Komisje Szkolne mają obowiązek ogłosić wyniki zawodów I stopnia oraz przesyłać do Komitetów Okręgowych prace (w formie wydruku oraz elektronicznej) uczniów zakwalifikowanych do zawodów II stopnia wraz z Kartami Oceny Pracy podpisanymi przez przewodniczącego Komisji Szkolnej;
 - xii. dokumentację zawodów I stopnia stanowi protokół sporządzany przez Komisję Szkolną zgodnie z wzorem udostępnionym przez Komitet Główny;
 - xiii. Przewodniczący Komisji Szkolnej przesyła, na adres e-mail właściwego Komitetu Okręgowego, protokół zawodów szkolnych w wersji elektronicznej. Formularze protokołów zamieszczane są na stronie internetowej Olimpiady;
 - xiv. wraz z przesyłaną przez Komisję Szkolną do Komitetu Okręgowego pracą, należy załączyć zgodę ucznia (oraz przedstawiciela ustawowego w przypadku uczniów niepełnoletnich) na przetwarzanie danych osobowych przez Polskie Towarzystwo Geograficzne oraz Komitety Okręgowe i Komitet Główny Olimpiady Geograficznej dla celów postępowania kwalifikacyjnego, organizacji i dokumentowania przebiegu zawodów Olimpiady Geograficznej, a także na publikowanie wyników zawodów, w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. a) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zgodnej ze wzorem zamieszczonym na stronie internetowej Olimpiady.
- b. Zawody II stopnia (okręgowe)
- i. w zawodach II stopnia od uczniów jest wymagany zakres oraz poziom wiedzy i umiejętności, który odpowiada zapisom podstaw programowych przedmiotu geografia dla szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych (zakres podstawowy i rozszerzony) oraz wygaszanych szkół starego systemu edukacji – gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych (zakres podstawowy i rozszerzony), niezbędny do uzyskania oceny celującej na zakończenie nauki przedmiotu. Wykaz sugerowanej literatury zamieszczony jest w załączniku nr 1 do Regulaminu (patrz – Rozdział III – Literatura), przy czym zakres zadań zawodów II stopnia nie ogranicza się do proponowanej literatury;
 - ii. zawody II stopnia są przeprowadzane przez Komitety Okręgowe według opracowanej przez Komitet Główny instrukcji;

- iii. zawody II stopnia składają się z trzech części: weryfikacji nadesłanych prac I stopnia, części pisemnej oraz części ustnej;
- iv. pierwszą częścią zawodów II stopnia jest weryfikacja oceny prac pisemnych przez Komitety Okręgowe;
- v. w celu ujednolicenia sposobu stosowania poszczególnych kryteriów, prace nadesłane przez Komisje Szkolne są ponownie sprawdzane przez Komitety Okręgowe według Karty Oceny Pracy;
- vi. Komitety Okręgowe kwalifikują do części pisemnej zawodów tych uczniów, których prace po weryfikacji osiągnęły ustalony przez Komitet Główny próg punktowy. Wynik weryfikacji nie jest wliczany do dalszej części zawodów II stopnia;
- vii. listę uczniów zakwalifikowanych do części pisemnej wraz z informacją o miejscu i terminie przeprowadzania części pisemnej i ustnej zawodów II stopnia, Komitety Okręgowe zamieszczają do 20 grudnia na własnych stronach internetowych lub na stronie internetowej Komitetu Głównego;
- viii. zawodnicy dopuszczeni do zawodów pisemnych II stopnia przesyłają do 15 stycznia do Komitetu Okręgowego ankietę osobową. Wzór ankiety jest zamieszczony na stronie internetowej Komitetu Głównego;
- ix. Przewodniczący Komitetu Okręgowego lub wskazany przez niego członek Komitetu Okręgowego rozpatruje ew. odwołania od punktacji przyznanej w ramach weryfikacji oceny pracy;
- x. zawody części pisemnej i ustnej II stopnia odbywają się w lutym, w terminie uzgodnionym z MEN w ciągu 2 dni, w warunkach kontrolowanej samodzielności;
- xi. w części pisemnej uczestnicy rozwiązują test składający się z zadań otwartych i zamkniętych, w części ustnej – odpowiadają na pytania quizu multimedialnego oraz przedstawiają przed jury wypowiedź ustną na wylosowany temat;
- xii. zadania oceniane są przez jury zawodów II stopnia. W części pisemnej oraz quizie multimedialnym zadania oceniane są niezależnie przez 2 jurorów;
- xiii. wyniki zawodów II stopnia są zatwierdzane przez przewodniczącego jury;
- xiv. Komitety Okręgowe ogłaszają wyniki zawodów pisemnych oraz informację o dopuszczeniu do zawodów ustnych w miejscu organizacji zawodów (oraz mogą na swojej stronie internetowej) w dniu przeprowadzenia części pisemnej zawodów, w czasie i miejscu uprzednio ogłoszonym zawodnikom przed rozpoczęciem części pisemnej zawodów;
- xv. Komitety Okręgowe kwalifikują do zawodów ustnych od 20% do 30% najlepszych uczestników zawodów pisemnych, którzy równocześnie spełnili ustalone przez Komitet Główny kryterium minimalnej liczby punktów (sumarycznej i z każdej części zawodów pisemnych);
- xvi. Komitety Okręgowe, w porozumieniu z upoważnionym przedstawicielem Komitetu Głównego, rozpatrują ew. odwołania od decyzji o kwalifikacji do części ustnej zawodów II stopnia;
- xvii. oceny wypowiedzi ustnej dokonuje jury; jego członkowie oceniają wypowiedzi indywidualnie. Wypowiedź ustna jest oceniana niezależnie przez 4 jurorów. Część ustna zawodów jest otwarta dla publiczności;
- xviii. Komitety Okręgowe ogłaszają wyniki całłościowe zawodów II stopnia w miejscu

organizacji zawodów (mogą również na swojej stronie internetowej) w dniu przeprowadzenia części ustnej zawodów. Jednocześnie informują uczestników, że prace pisemne zawodników startujących w części ustnej zawodów II stopnia są weryfikowane w celu ujednolicenia sposobu oceny prac w skali kraju przez Komitet Główny, który na tej podstawie kwalifikuje najlepszych w całej Polsce zawodników na zawody III stopnia;

- xix. podczas zawodów II stopnia uczniowie nie mogą korzystać z żadnych pomocy naukowych, telefonów komórkowych, komputerów itp. ani korzystać z pomocy innych uczestników, poza każdorazowo ściśle określonymi przypadkami;
- xx. Komitet Okręgowy może wyrazić zgodę na udział w zawodach II stopnia ucznia, który został dopuszczony w poprzednim roku do zawodów II stopnia, ale z ważnych powodów nie wziął w nich udziału, pod warunkiem, że udokumentowany wniosek ucznia wpłynął nie później niż w ciągu 14 dni po zawodach, w których uczeń nie mógł wziąć udziału. Komitet Okręgowy, po rozpatrzeniu wszystkich wniosków przekazuje odpowiednią informację do Komitetu Głównego;
- xxi. dokumentację zawodów II stopnia stanowią: protokół z weryfikacji prac I stopnia sporządzany przez Komitet Okręgowy zgodnie z wzorem udostępnionym przez Komitet Główny, protokół z zawodów pisemnych i ustnych II stopnia sporządzany przez Komitet Okręgowy zgodnie z wzorem udostępnionym przez Komitet Główny oraz protokoły komisji weryfikującej prace uczniów uczestniczących w zawodach ustnych II stopnia powoływanej przez Komitet Główny.

c. Zawody III stopnia (zawody finałowe)

- i. zawody III stopnia organizowane są przez Komitet Główny Olimpiady Geograficznej;
- ii. zawody odbywają się w kwietniu, w terminie uzgodnionym z MEN w ciągu 4 dni, w warunkach kontrolowanej samodzielności;
- iii. W zawodach III stopnia wymagany jest zakres oraz poziom wiedzy i umiejętności niezbędny do uzyskania najwyższej oceny na egzaminie maturalnym w wersji rozszerzonej oraz wykraczający poza zakres wynikający z zapisów podstaw programowych przedmiotu geografia dla szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych (zakres podstawowy i rozszerzony) oraz wygaszanych szkół starego systemu edukacji – gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych (zakres podstawowy i rozszerzony). Wskazana jest też znajomość bieżących wydarzeń społeczno-politycznych i zjawisk przyrodniczych w Polsce i na świecie. Wykaz sugerowanej literatury zamieszczony w załączniku nr 1 do Regulaminu (patrz – Rozdział III – Literatura), przy czym zakres pytań zawodów III stopnia nie ogranicza się do proponowanej literatury;
- iv. prawo do przystąpienia do zawodów III stopnia przysługuje uczniom, którzy w danym roku zostali dopuszczeni do tych zawodów przez Komitet Główny na podstawie wyników zawodów II stopnia (90–125 zawodników, którzy uzyskali najlepsze wyniki w skali kraju, pod warunkiem, że jednocześnie uzyskali oni co najmniej 50% punktów możliwych do zdobycia podczas zawodów II stopnia) oraz tym uczniom, którzy nabyli to uprawnienie w poprzednim roku, a nie wystartowali z powodów losowych lub udziału w innej Olimpiadzie, na podstawie decyzji wydanej przez Komitet Główny;

- v. zawody III stopnia składają się z części pisemnej, obowiązkowych zajęć terenowych oraz części ustnej;
- vi. w części pisemnej uczestnicy rozwiązują zadania na które składają się pytania otwarte i testy wyboru, a w części ustnej – odpowiadają na pytania quizu multimedialnego oraz przedstawiają przed jury wypowiedź ustną na zadany temat. W części pisemnej oraz quizie multimedialnym zadania oceniane są niezależnie przez 2 jurorów. Wypowiedź ustna jest oceniana niezależnie przez 4 jurorów;
- vii. Komitet Główny na podstawie wyników części pisemnej zawodów III stopnia podejmuje decyzję o dopuszczeniu od 15 do 25% najlepszych zawodników do ustnej części zawodów i po rozkodowaniu prac ogłasza decyzję o zakwalifikowaniu najlepszych uczestników części pisemnej zawodów III stopnia do dalszej części zawodów;
- viii. warunkiem dopuszczenia do części ustnej zawodów jest udział we wszystkich elementach zawodów, przy czym uczeń może decyzją Prezydium Komitetu Głównego zostać zwolniony z obowiązku udziału w zajęciach terenowych z ważnych powodów, w szczególności w razie choroby lub wypadku, w sytuacji pokrywania się terminu zajęć terenowych ze startem ucznia w innej olimpiadzie lub niepełnosprawności uczestnika obiektywnie uniemożliwiającej udział w zajęciach terenowych;
- ix. tytuł finalisty otrzymuje zawodnik niezakwalifikowany do części ustnej, który w części pisemnej zawodów III stopnia uzyskał co najmniej 50% punktów liczonych ze średniej wyników uzyskanych przez trzech najlepszych zawodników tej części zawodów;
- x. Komitet Główny na podstawie wyników zawodów ustnych podejmuje decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania uczestnikom zawodów tytułu laureata. W przypadku nieprzyznania tytułu laureata uczestnik zakwalifikowany do części ustnej otrzymuje tytuł finalisty;
- xi. Komitet Główny wydaje finalistom i laureatom zaświadczenia według wzoru określonego w załączniku do obowiązującego aktu wykonawczego regulującego funkcjonowanie olimpiad;
- xii. wyniki wszystkich części zawodów III stopnia są zatwierdzane przez Komitet Główny;
- xiii. jeżeli uczeń zakwalifikowany do zawodów III stopnia z ważnych powodów nie może wziąć udziału w tych zawodach, Komitet Główny może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na udział tego ucznia w zawodach III stopnia w roku następnym;
- xiv. dokumentację zawodów III stopnia stanowi protokół zawodów sporządzany przez Komitet Główny.

4.6. Drużynowy konkurs terenowy

- a. podczas zawodów III stopnia może być zorganizowany dodatkowy konkurs terenowy o charakterze drużynowym;
- b. wszyscy uczniowie biorący udział w zawodach III stopnia obowiązkowo uczestniczą w drużynowym konkursie terenowym, przy czym uczeń może decyzją Prezydium Komitetu Głównego zostać zwolniony z obowiązku udziału w tym konkursie z ważnych powodów, w szczególności w razie choroby lub wypadku, w sytuacji pokrywania się terminu konkursu ze startem ucznia w innej olimpiadzie lub

- niepełnosprawności uczestnika obiektywnie uniemożliwiającej udział w konkursie;
- c. uczniowie w drużynach kilkusobowych wykonują zadanie terenowe przygotowane przez Komitet Główny;
- d. wyniki zawodów drużynowych nie są wliczane do punktacji indywidualnej;
- e. drużyny wyłaniane są na podstawie losowania.

§5. Przepisy szczegółowe

- 5.1. Uczniowie posiadający orzeczenie o stanie zdrowia mogącym mieć wpływ na ocenę wykonanej przez ucznia pracę (np. uczniowie z dysleksją lub dysgrafią) mają obowiązek przedstawić stosowne zaświadczenie przed częścią pisemną zawodów odpowiednio II lub III stopnia.
- 5.2. W przypadku wystąpienia nagłego zachorowania lub wypadku losowego, uczestnikowi zawodów przysługują uprawnienia opisane w § 4, w zależności od stopnia zawodów, na którym wystąpi nagłe zachorowanie lub wypadek losowy.
- 5.3. Organizator dąży do starań, aby w miarę możliwości w danych warunkach organizować zawody w taki sposób i w takich miejscach, by nie wykluczały udziału osób niepełnosprawnych (dążenie do organizacji zawodów w pomieszczeniach łatwo dostępnych, organizacja noclegu w miejscu dostępnym), przy czym możliwość udziału w zajęciach terenowych uzależniona będzie każdorazowo od stopnia niepełnosprawności uczestnika zawodów. Niepełnosprawny uczestnik zobowiązany jest do poinformowania organizatora o stopniu niepełnosprawności niezwłocznie po zakwalifikowaniu do zawodów pisemnych odpowiednio II lub III stopnia w celu potwierdzenia możliwości zapewnienia odpowiednich warunków przeprowadzenia zawodów.
- 5.4. W przypadku pokrywania się terminu zawodów olimpiad, w których dany uczeń bierze udział, zobowiązany on jest do poinformowania Komitetu Okręgowego / Głównego o zaistniałym fakcie w celu uzgodnienia możliwości startu w Olimpiadzie Geograficznej i innej olimpiadzie tylko i wyłącznie, gdy informację o uczestnictwie w innych olimpiadach umieścił w ankiecie osobowej. Jeżeli w określonej sytuacji istnieje możliwość przeprowadzenia danej części zawodów z zachowaniem zasady tajności, Komitet Główny podejmuje decyzję pozytywną i w przypadku zawodów II stopnia wysyła swego obserwatora. W przeciwnym przypadku uczniowi przysługuje prawo do przeniesienia startu na rok kolejny tak jak w przypadku nieobecności na zawodach z ważnych powodów losowych, zgodnie z punktami 4.4.b.xix. oraz 4.4.c.xiii.
- 5.5. Prace uczniów podczas zawodów I stopnia oraz podczas weryfikacji w zawodach II stopnia mogą zostać zdyskwalifikowane, jeżeli jury stwierdzi, że są plagiatem.
- 5.6. W przypadku nieregularnego zachowania w czasie zawodów II i III stopnia, jurorzy dyżurujący na sali opisują okoliczności zachowania. Decyzja o ewentualnej dyskwalifikacji jest podejmowana przez odpowiedni Komitet Okręgowy lub Komitet Główny już po zakończeniu danej części zawodów.
- 5.7. W przypadku rażącego naruszenia regulaminu Olimpiady zawodnik może zostać zdyskwalifikowany, a uzyskane tytuły, nagrody i przywileje mogą zostać odebrane decyzją Komitetu Okręgowego lub Komitetu Głównego.
- 5.8. Warunkiem przystąpienia do zawodów Olimpiady Geograficznej jest zaznajomienie się i zaakceptowanie przez ucznia regulaminu oraz podpisanie przez ucznia i jego opiekuna prawnego (w przypadku uczniów niepełnoletnich) zgody na przetwarzanie danych osobowych.

S6. Tryb odwoławczy

- 6.1. Uczestnik, który uważa, że wynik, jaki uzyskał w czasie zawodów, nie odzwierciedla poziomu jego odpowiedzi lub zawody prowadzone z naruszeniem regulaminu, ma prawo złożenia odwołania. Odwołanie takie musi być złożone w sposób pisemny, z podaniem konkretnych zastrzeżeń dotyczących decyzji jury.
- 6.2. Odwołania od decyzji dotyczącej kwalifikacji do udziału w zawodach pisemnych II i III stopnia uczeń składa w terminie do 5 dni roboczych od ogłoszenia listy zakwalifikowanych odpowiednio do przewodniczącego Komitetu Okręgowego lub Głównego.
- 6.3. Odwołanie od decyzji jury dotyczącej oceny części pisemnej składa się w ciągu 1 godziny od ogłoszenia wyników zawodów danego stopnia i upublicznienia poprawnych odpowiedzi – w przypadku zawodów II stopnia do Przewodniczącego Jury zawodów II stopnia, zawodów III stopnia do Przewodniczącego Komisji Odwołań zawodów III stopnia. O wyniku odwołania uczestnik jest informowany w uzgodniony przy składaniu odwołania sposób, nie później niż na 1 godzinę przed rozpoczęciem części ustnej zawodów.
- 6.4. Za wyjątkiem odwołania w trybie, o którym mowa w pkt. 6.3 powyżej, odwołanie od decyzji dotyczącej kwalifikacji składa uczeń na piśmie, przysyłając na adres odpowiedniego Komitetu Olimpiady Geograficznej (decyduje data stempla pocztowego) lub osobiście w siedzibie Komitetu. Odwołanie takie powinno również zostać przekazane na adres e-mailowy danego Komitetu. Odwołanie powinno zawierać możliwie szczegółowy opis okoliczności oraz dane kontaktowe.
- 6.5. Odwołania dotyczące kwalifikacji do części pisemnej zawodów II stopnia rozpatruje Przewodniczący Komitetu Okręgowego lub wskazany przez niego członek Komitetu Okręgowego, udzielając odpowiedzi w terminie do 14 dni od daty otrzymania odwołania na adres e-mail wskazany w odwołaniu. W przypadku zasadności odwołania zawodnik zostaje zakwalifikowany do części pisemnej zawodów II stopnia i poinformowany o tym fakcie drogą elektroniczną.
- 6.6. Komitet Główny powołuje Komisję Odwołań, która zapoznaje się z materiałami niezbędnymi do wyjaśnienia wszelkich okoliczności wskazanych w odwołaniu od wyników kwalifikacji do zawodów III stopnia, ustala stan faktyczny i przedstawia Przewodniczącemu Komisji Odwołań wnioski w celu udzielenia odpowiedzi. Przewodniczący udziela odpowiedzi w najkrótszym możliwym terminie, nie dłuższym jednak niż 14 dni roboczych od daty otrzymania odwołania. Odpowiedź przekazywana jest zainteresowanemu na wskazany przez niego adres e-mailowy. W przypadku zasadności odwołania zawodnik zostaje zakwalifikowany do części pisemnej zawodów II stopnia i poinformowany o tym fakcie drogą elektroniczną.
- 6.7. Nie można odwoływać się od treści zadań, ani przyjętego schematu oceniania zadań.

S7. Rejestracja przebiegu zawodów II i III stopnia

- 7.1. Zawody ustne Olimpiady Geograficznej II i III stopnia są oceniane jawnie w obecności publiczności. Protokół zawodów ustnych wraz z kartami ocen poszczególnych jurorów jest przechowywany w dokumentacji zawodów przez 2 lata. Dostęp do dokumentacji mają w Komitetach Okręgowych sekretarze i przewodniczący Komitetów Okręgowych a w Komitecie Głównym pracownicy biura i upoważnieni przez Przewodniczącego Komitetu jego członkowie.

- 7.2. Wyniki zawodów ustnych są podpisywane przez przewodniczącego jury.
- 7.3. Prace zawodów I stopnia uczniów, którzy nie zostali zakwalifikowani do części pisemnej zawodów II stopnia Olimpiady, są przechowywane w Komitetach Okręgowych do zakończenia zawodów II stopnia.
- 7.4. Prace pisemne zawodów II stopnia, uczniów, którzy uzyskali najlepsze wyniki i zostali dopuszczeni do zawodów ustnych są przekazywane do Komitetu Głównego i tam, po weryfikacji, przechowywane przez 2 lata.
- 7.5. Prace pisemne zawodów III stopnia są przechowywane przez Komitet Główny przez 2 lata.

Rozdział III – Uprawnienia i nagrody

§8. Nagrody i uprawnienia

- 8.1. Zasady przyznawania tytułów finalisty i laureata przedstawiono w pkt. 4.5.c., dotyczącym zawodów III stopnia.
- 8.2. Zawodnicy, którzy nie uzyskali tytułu finalisty lub laureata, otrzymują zaświadczenie o udziale w zawodach III stopnia według wzoru, który stanowi załącznik nr 2 do Regulaminu (dostępny na stronie internetowej www.olimpiadageograficzna.edu.pl).
- 8.3. Uprawnienia laureatów i finalistów określa Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz.U.2018 poz. 1457, z późn.zm.) albo inny obowiązujący akt prawa.
- 8.4. Potwierdzeniem uzyskania uprawnień oraz statusu laureata lub finalisty jest zaświadczenie, którego wzór stanowi załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. Nr 13, poz. 125, z późn. zm.).
- 8.5. Laureaci Olimpiady Geograficznej, w miarę możliwości jakimi dysponuje organizator, mogą otrzymać nagrody książkowe i rzeczowe.
- 8.6. Finaliści Olimpiady Geograficznej mogą, w miarę możliwości organizatora, otrzymać nagrody książkowe.
- 8.7. Komitet Główny Olimpiady Geograficznej w miarę możliwości nagradza uczestników zawodów III stopnia dyplomami, może ponadto ustanowić i nadać odznakę lub medal olimpiady.
- 8.8. Komitet Główny, w miarę możliwości, może nagradzać nauczycieli, działaczy Komitetów Okręgowych oraz Komitetu Głównego.

Rozdział IV – Olimpiada i zawody międzynarodowe

§9. Udział w olimpiadzie i zawodach międzynarodowych

- 9.1. Najlepsi zawodnicy Olimpiady Geograficznej, z uwzględnieniem innych kryteriów kwalifikacji, o których mowa w pkt. 9.2 i 9.3, mogą brać udział w zawodach i olimpiadach międzynarodowych. Warunki uczestniczenia w zawodach i olimpiadach międzynarodowych określa ich organizator i Komitet Główny Olimpiady Geograficznej.
- 9.2. Komitet Główny, na podstawie wyników zawodów III stopnia Olimpiady Geograficznej i dodatkowych zajęć sprawdzających znajomość języka angielskiego (oficjalnego języka

Międzynarodowej Olimpiady Geograficznej) oraz umiejętności pracy terenowej, wyłania uczestników Międzynarodowej Olimpiady Geograficznej organizowanej pod auspicjami Międzynarodowej Unii Geograficznej. Szczegółowe kryteria kwalifikacyjne ogłaszane są przed zawodami III stopnia. 4 najlepszych uczestników (łącznie wyniki zawodów III stopnia i dodatkowych kryteriów kwalifikacji) otrzymuje prawo reprezentowania Polski na Międzynarodowej Olimpiadzie Geograficznej.

- 9.3. W miarę możliwości finansowych, Komitet Główny na podstawie wyników zawodów III stopnia Olimpiady Geograficznej oraz innych ustalonych przez Komitet Główny i organizatora zawodów kryteriów, ma prawo kwalifikować uczestników Olimpiady Geograficznej również na inne niż Międzynarodowa Olimpiada Geograficzna, o której mowa w pkt. 9.2. międzynarodowe olimpiady i zawody z obszarów objętych nauczaniem geografii.
- 9.4. Uczestnikowi Olimpiady/zawodów międzynarodowych przysługuje:
 - a. opłacenie kosztów udziału w Olimpiadzie/zawodach;
 - b. opłacenie kosztów przejazdów/przelotów, zakwaterowania, wyżywienia;
 - c. ubezpieczenie KL/NNW na czas związany z przejazdami i pobytem związanym z zawodami;
 - d. w miarę możliwości, dofinansowanie do objazdu terenowego.
- 9.5. Uczestnik Olimpiady/zawodów międzynarodowych ma obowiązek:
 - a. godnego reprezentowania Polski;
 - b. przygotowania wszelkich niezbędnych opracowań, prezentacji, itp. wymaganych od uczestników Olimpiady/zawodów międzynarodowych;
 - c. uczestnictwa we wszelkich warsztatach i/lub obozach przygotowawczych związanych z wyjazdem na Olimpiadę/zawody międzynarodowe;
 - d. stosowania się do poleceń opiekuna grupy z ramienia Komitetu Głównego Olimpiady Geograficznej.

Rozdział V – Postanowienia końcowe

§10. Postanowienia końcowe

Decyzje w sprawach nieobjętych powyższym regulaminem podejmuje Komitet Główny w porozumieniu z Organizatorem.

III. LITERATURA

Literatura polecana dla uczniów startujących w Olimpiadzie Geograficznej

A) Ogólna

- Długosz Z., *Historia odkryć geograficznych i poznania Ziemi*, PWN, Warszawa 2012
- Flis J., *Szkolny słownik geograficzny*, WSiP, Warszawa 1986
- Kelly K., *Geography*, Macmillan, Oxford 2009
- Waugh D., *Geography: An Integrated Approach*, Nelson Thornes, Cheltenham 2009

B) Metody badań geograficznych

- Mielicki J., *Astronomia w geografii*, PWN, Warszawa, 2013
- Czapliński P., Rachwał T., Tobolska A., Uliaszak R. *Geografia gospodarcza. Przewodnik do ćwiczeń*. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, 2013.
- Paślawski J. red., *Wprowadzenie do kartografii i topografii*, Nowa Era, Warszawa 2006
- Żyszkowska W., Spallek W., Borowicz D., *Kartografia tematyczna*, PWN, Warszawa, 2012
- Kossowska-Cezak U., *Wstęp do meteorologii i klimatologii*, Wyd. UW, Warszawa 2000.
- Richling A. (red.), *Geograficzne badania środowiska przyrodniczego*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007.

24

C) Geografia fizyczna i geologia

- van Andel T., *Nowe spojrzenie na starą planetę*, PWN, Warszawa 2010
- Bajkiewicz-Grabowska E., Mikulski Z., *Hydrologia ogólna*, PWN, Warszawa, 2010
- Chełmicki W., *Woda. Zasoby, degradacja, ochrona*, PWN, Warszawa 2013
- Flis J., *Wstęp do geografii fizycznej*, WSiP, Warszawa 1988
- Hillel D., *Gleba w środowisku*, PWN, Warszawa 2012
- Kostrowicki A., *Geografia biosfery*, PWN, Warszawa, 1999
- Kożuchowski K., *Klimat Polski. Nowe spojrzenie*, PWN, Warszawa 2011
- Kożuchowski K. red., *Meteorologia i klimatologia*, PWN, Warszawa 2013
- Książkiewicz M., *Geologia dynamiczna*, Wyd. Geol., Warszawa, 1979
- Makowski J., *Geografia fizyczna świata*, PWN, Warszawa, 2012
- Matuszkiewicz J., *Zespoły leśne Polski*, PWN, Warszawa 2007
- Migoń P., *Geomorfologia*, PWN, Warszawa 2012
- Richling A., Ostaszewska K. (red.), *Geografia fizyczna Polski*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2005.
- Stanley S., *Historia Ziemi*, PWN, Warszawa 2002
- Stupnicka E., *Geologia regionalna Polski*, Wyd. UW, Warszawa 2007

D) Geografia społeczno-ekonomiczna

- Bański J., *Geografia polskiej wsi*, PWE, Warszawa 2006
- Falkowski J., Kostrowicki J., *Geografia rolnictwa świata*, Warszawa 2005
- Fierla I. red., *Geografia gospodarcza Polski*, PWE, Warszawa 2004
- Fierla I. red., *Geografia gospodarcza świata*, PWE, Warszawa 2005
- Fierla I. red., *Geografia gospodarcza Unii Europejskiej*, PWE, Warszawa 2011

- Fierla I. red., *Polska w Europie. Zarys geograficzno-ekonomiczny*, PWE, Warszawa 2011
- Jędrusiak M., Makowski J., Plit F., *Geografia turystyczna świata*, Wyd. UW, Warszawa 2010
- Kałuski S., *Blizny historii. Geografia granic politycznych współczesnego świata*, Wydawnictwo Akademickie Dialog, Warszawa 2017
- Lijewski T., Mikułowski B., Wyrzykowski J., *Geografia turystyki Polski*, PWE, Warszawa 2008
- Liszewski S. red., *Geografia urbanistyczna*, PWN, Warszawa 2012
- Okólski M., Fihel A., *Demografia*, Wyd. Nauk. Scholar, Warszawa 2012
- Otok S., *Geografia polityczna*, PWN, Warszawa 2009
- Rogacki H., *Geografia społeczno-gospodarcza Polski*, PWN, Warszawa 2007
- Rykiel Z., *Podstawy geografii politycznej*, PWE, Warszawa 2005
- Szymańska D., *Geografia osadnictwa*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2013.
- Sobczyński M., *Państwa i terytoria zależne. Ujęcie geograficzno-polityczne*, Wyd. A. Marszałek, Toruń 2006.
- Wieloński A., *Geografia przemysłu*, Wyd. UW, Warszawa 2005

E) Geografia regionalna

- Czerny M., Łuczak R., Makowski J., *Globalistyka*, PWN, Warszawa 2007
- Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa 2011
- Kwiatek J., Lijewski T., *Leksykon miast polskich*, Wyd. Muza, Warszawa 1998
- Łęcki W., *Kanon krajoznawczy Polski*, PTTK, Warszawa 2007 (www.kanon.pttk.pl)
- Majewski A., *Oceany i morza*, PWN, Warszawa 1992
- Makowski J. red., *Geografia regionalna świata*, PWN, Warszawa 2012
- Richling A., Ostaszewska K. (red.), *Geografia fizyczna Polski*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2005.

F) Publikacje statystyczne

- Cisoń P., *Liceum w tablicach. Geografia. Poziom podstawowy i rozszerzony*, PWN, Warszawa 2012
- Mizerski W., Żukowski J., Żukowska J., *Tablice szkolne. Geografia*, Adamantan, Warszawa 2012
- *Mały Rocznik Statystyczny*, GUS, Warszawa
- *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej*, GUS, Warszawa
- *Rocznik Statystyczny Województw*, GUS, Warszawa
- *Rocznik Statystyki Międzynarodowej*, GUS, Warszawa

G) Atlasy

- *Atlas geograficzny. Świat Polska*, Nowa Era, Warszawa
- *Atlas demograficzny Polski*, GUS, Warszawa
- *Atlas statystyczny Polski*, GUS, Warszawa

H) Podręczniki

(dopuszczone przez MEN do użytku szkolnego) dla szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych oraz gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych do przedmiotu geografia, w szczególności dla liceum w zakresie rozszerzonym. Wykazy podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego znajdują się na stronie MEN: <https://podreczniki.men.gov.pl/>

Przedstawione powyżej książki stanowią przykłady rzetelnych podręczników i opracowań naukowych, nie są jedynymi publikacjami dostępnymi na rynku mogącymi stanowić źródło wiedzy dla uczestników zawodów Olimpiady Geograficznej. Zalecamy zachowanie ostrożności w traktowaniu materiałów i informacji udostępnianych w Internecie jako wiarygodnego merytorycznie źródła informacji naukowej.

Ponadto, zalecane jest zapoznanie się przez uczestników z testami z poprzednich edycji Olimpiady, a także przykładowymi pracami zawodów I stopnia, zamieszczonymi na stronie internetowej www.olimpiadageograficzna.edu.pl.

IV. ORGANIZACJA ZAWODÓW

IV-1. Harmonogram zawodów

Rok szkolny 2020 / 2021

Etap	Miejsce / miejsca	Planowany termin	Długość trwania (w dniach)
Etap I	szkoły na terenie całego kraju	1.09.2020 – 15.11.2020	75
Etap II	14 miejsc na terenie kraju – do ustalenia przez Komitety Okręgowe	6–7.02.2021	2
Etap III	III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marynarki Wojennej w Gdyni	8–11.04.2021	4

26

IV-2. Wskazania do wykonania pracy I stopnia

Poniższe informacje przygotowano celem udoskonalenia formalnej strony prac olimpijskich.

1. **Objętość pracy nie może przekraczać 15 stron „czystego” tekstu (tzn. bez rysunków, fotografii, dołączonych map i innych załączników).**
2. **Strona tytułowa** pracy powinna zawierać: numer olimpiady, tytuł pracy, numer tematu, imię i nazwisko autora, klasę i nazwę szkoły, do której uczęszcza, imię i nazwisko nauczyciela geografii / opiekuna pracy oraz pieczętkę szkoły.
3. **Spis treści** (plan pracy) można zamieścić po stronie tytułowej lub w zakończeniu pracy. Podtytuły (tytuły rozdziałów) oznaczamy albo systemem dziesiętnym cyframi arabskimi albo wg kolejności: cyfry rzymskie, arabskie, litery wielkie, małe. Po tytułach nie należy stawiać żadnych znaków przestankowych. Strony powinny być ponumerowane.
4. **Wydruk pracy musi być czytelny, jednostronny, mieć format A4. Jedna strona powinna zawierać ok. 30 wierszy, z zachowaniem odpowiedniego odstępu między wierszami.** W przypadku opracowań komputerowych, można użyć np. czcionki Times New Roman, rozmiar 12, interlinia 1,5.

Margines lewy powinien mieć szer. 35 mm, górny i dolny po 25 mm. W celu lepszej czytelności i przejrzystości pracy każdą nową myśl (ale nie każde zdanie) należy rozpocząć wcięciem. W całej pracy należy przyjąć jednolity, ogólnie stosowany system skrótów.

Strony pracy muszą być trwale złączone. Zbędna jest introligatorska oprawa pracy. **Zabronione jest foliowanie poszczególnych kartek lub umieszczanie ich w oddzielnych obwolutach.**

5. **Przypisy.** W razie powoływania się w pracy na sformułowania innych autorów należy ująć cytaty w cudzysłowie i opatrzyć je na końcu odsyłaczami w postaci cyfr arabskich, gwiazdek lub innych znaków. Na dole strony (pod linią oddzielającą tekst od przypisów) podać należy notkę bibliograficzną i stronę, na której znajduje się cytowany fragment tekstu. Przypisy można również umieszczać na oddzielnej stronie na końcu pracy. Przypis wskazujący wykorzystanie w pisanej pracy fragmentu istniejącej publikacji powinien mieć układ jak w poniższym przykładzie:

Flis J.: Wstęp do geografii fizycznej. Warszawa 1988 WSiP, s. 171.

Zapis taki stosujemy powołując się pierwszy raz na daną publikację. Powołując się na pracę już znajdującą się w przypisach i w bezpośrednim sąsiedztwie zapisujemy: **Tamże, s. 152.**

6. **Bibliografia.** Wykorzystaną w pracy bibliografię zamieszczamy na końcu stosując porządek alfabetyczny nazwisk autorów wg ustalonych wzorów:

nazwisko, imię autora, tytuł publikacji, miejsce i rok wydania, wydawca, np.:

1. Burzyński R.: *Wista dziś - jutro*. Warszawa 1977 WSiP.
2. *Geografia ekonomiczna Polski*. Pod redakcją S. Berezowskiego. Warszawa 1975 PWE.
3. Grzesiak N.: *Stan czystości rzek w Polsce*. *Wiad. Statyst.* 1975 nr 4, s. 38-40.
4. Halicki B.: *Rzeźbiarze krajobrazu*. Warszawa 1957 WP.

W pracy zbiorowej stosujemy zapis:

Kortus B.: *Wpływ przemysłu na zmiany w środowisku geograficznym*. /W/: *Problemy ochrony środowiska geograficznego*. Pod red. S. Berezowskiego i M. Bytnar-Suboczowej. Warszawa 1975 WSiP s. 65.

Dla artykułów w czasopiśmie stosujemy następującą formę zapisu:

Piasecki D.: *Doliny złożone rzek zachodniego Pomorza*. *Czasopismo Geograficzne* 1976, s. 21.

Dla informacji zaczerpniętej z internetu:

autor / właściciel cytowanej informacji, tytuł / opis informacji (data aktualizacji), adres informacji, właściciel strony (uwaga: jeżeli nie ma daty ostatniej aktualizacji pobieranej informacji – podać datę pobrania), np.:

KG OG: XXXVIII Olimpiada Geograficzna (VI 2012)

www.olimpiadageograficzna.edu.pl strona internetowa KG OG

7. **Szata graficzna** pracy winna być wykonana estetycznie i czytelnie, a wielkością dostosowana do formatu pracy. Jeśli załączony materiał graficzny przekracza format A4 należy przez złożenie dostosować go do wymaganych rozmiarów. Szkice, profile, plany, tabele, diagramy, wykresy należy właściwie rozmieścić w tekście, ponumerować i zaopatrzyć w podpisy.

Numerację i tytuły umieszczamy pod ilustracją. Jedynie przy tabelach numer i tytuł przyjęto umieszczać nad nią. Nagłówki kolumn w tabelach piszemy wielką literą. Jeśli praca zawiera fotografie, trwale wmontowujemy je do tekstu, zaopatrujemy w tytuły zgodnie z treścią i podajemy nazwisko wykonawcy.

Uwaga ogólna: mapy i inne rysunki wykonane za pomocą komputera mają przy ocenie taką samą wartość jak rysunki wykonane bezpośrednio na papierze lub kalce technicznej.

Niedopuszczalne jest wykorzystywanie w pracach map i ilustracji fizycznie wyciętych z innych publikacji.

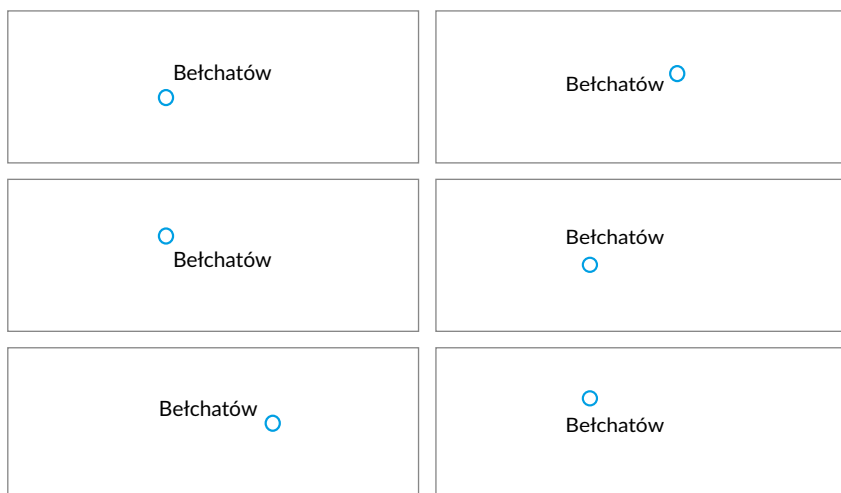
8. Gotowe prace uczniowie przekazują komisjom szkolnym w formie wydruku oraz w formie elektronicznej na płycie CD w formacie pdf. oraz docx.

IV-3. Nazwy na mapach:

(według: *Zbieranie i opracowywanie nazw geograficznych. Przewodnik toponimiczny. Część III. Stosowanie i rozmieszczanie napisów na mapach* Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa 2004)

28

- **Nazwy miast** należy umieszczać równoległe do dolnej ramki mapy, w odpowiedniej odległości od znaku – sygnatury miasta.

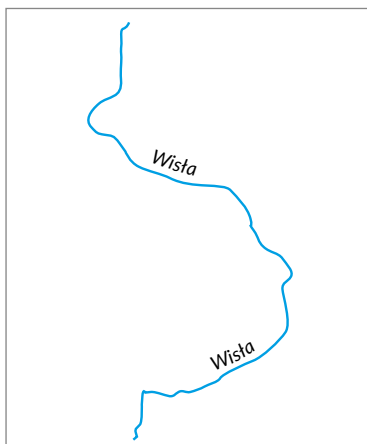
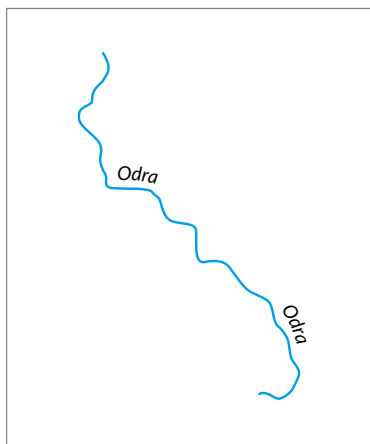

- **Nazwy obiektów powierzchniowych** (regionów fizycznogeograficznych, mórz, wysp, państw) należy umieścić w ten sposób aby wskazywały kształt opisywanej powierzchni, np. *Appalachy*. Jeżeli kształt obiektu to uzasadnia nazwa może być umieszczona równoległe do dolnej ramki mapy, np. *Masyw Centralny*. Nazwy złożone powinny być rozmieszczone współkształtnie, np. *Wyżyna Sandomierska*.

PODHAŁE	POLESIE	MASYW CENTRALNY
WYŻYNA SANDOMIERSKA	WYŻ. PODOLSKA	WYŻYNA MONGOLSKA
WIELKI CHINGAN	G. NADBRZEŻNE	APPALACHY

- **Nazwy rzek** umieszcza się równoległe do ich biegu, tak aby były dobrze czytelne.

V. TERMINARZ ZAWODÓW

1. Zawody I stopnia – szkolne

- **wrzesień 2020 r.** – rozpoczęcie przygotowywania prac I stopnia;
- **do 30 września 2020 r.** – przesłanie przez Komisje Szkolne do Komitetów Okręgowych zgłoszeń udziału w zawodach I stopnia Olimpiady;
- **do 31 października 2020 r.** – wykonanie przez zawodników prac konkursowych i przekazanie ich Komisjom Szkolnym;
- **do 15 listopada 2020 r.** – ogłoszenie wyników zawodów I stopnia przez Komisje Szkolne oraz dostarczenie do Komitetu Okręgowego prac (w formie papierowej i elektronicznej) uczniów zakwalifikowanych do zawodów II stopnia wraz z wypełnionymi Kartami Oceny Pracy, protokołem zbiorczym I stopnia oraz zgodami na przewarżanie danych osobowych (decyduje data wpłynięcia pracy do Komitetu). Protokół zbiorczy należy również przesłać w wersji elektronicznej na adres właściwego Komitetu Okręgowego.

Wzór zgody na przetwarzanie danych osobowych zostanie umieszczony na stronie internetowej wraz z Kartami Oceny Pracy.

30

2. Zawody II stopnia – okręgowe

- **do 20 grudnia 2020 r.** – Komitety Okręgowe dokonują weryfikacji oceny prac uczniów zakwalifikowanych do zawodów II stopnia oraz ustalają listę osób dopuszczonych do części pisemnej zawodów. Listę uczniów zakwalifikowanych do części pisemnej oraz informację o miejscu i terminie przeprowadzenia części pisemnej i ustnej zawodów II stopnia, Komitety Okręgowe zamieszczają na własnych stronach internetowych lub na stronie internetowej Komitetu Głównego;
- **w ciągu 5 dni roboczych od ogłoszenia wyników** na stronie internetowej – uczniowie mogą składać ewentualne odwołania od decyzji Komitetów Okręgowych;
- **do 5 stycznia 2021 r.** – Komitety Okręgowe rozpatrują ewentualne odwołania od decyzji o dopuszczeniu do części pisemnej zawodów II stopnia i publikują ostateczną listę zakwalifikowanych osób;
- **6–7 lutego 2021 r.** – część pisemna (6 lutego) i ustna (7 lutego) zawodów II stopnia.

3. Zawody III stopnia – finałowe

- **luty – marzec 2021 r.** – Komitet Główny weryfikuje prace pisemne zawodów II stopnia i na zebraniu plenarnym kwalifikuje uczniów do zawodów III stopnia Olimpiady Geograficznej;
- **do 15 marca 2021 r.** – Komitet Główny ogłasza na stronie internetowej www.olimpiada-geograficzna.edu.pl oficjalne wyniki zawodów II stopnia i listę uczniów dopuszczonych do zawodów III stopnia;
- **w ciągu 5 dni roboczych od ogłoszenia wyników** na stronie internetowej mogą być składane do Komitetu Głównego ewentualne odwołania od decyzji o dopuszczeniu do zawodów III stopnia;
- **8–11 kwietnia 2021 r.** – zawody finałowe XLVII Olimpiady Geograficznej w Gdyni.

4. Obóz szkoleniowo-kwalifikacyjny

- **28–30 maja 2021 r.** – obóz szkoleniowo-kwalifikacyjny dla potencjalnych uczestników Międzynarodowej Olimpiady Geograficznej w Stambule.

5. Zawody międzynarodowe

- **czerwiec 2021 r.** – VII Bałtycka Olimpiada Geograficzna w Suwałkach;
- **sierpień 2021 r.** – XVII Międzynarodowa Olimpiada Geograficzna w Stambule.

VI. TEMATY PRAC ZAWODÓW I STOPNIA

Temat A

Geograficzne uwarunkowania stanu zdrowia ludności i rozprzestrzeniania się chorób w wybranym województwie lub powiecie

Wytyczne do wykonania pracy:

1. Wybierz znane Ci województwo lub powiat oraz scharakteryzuj krótko położenie (administracyjne, fizycznogeograficzne oraz inne cechy szczególne) tej jednostki samorządu terytorialnego.
2. Wyszukaj informacje i dane statystyczne na temat rozprzestrzeniania się wybranych 1–4 chorób w tej jednostce, np. chorób zakaźnych lub zatruc np. grzybami, czy innymi produktami żywnościowymi, bądź substancjami wpływającymi negatywnie na zdrowie ludzi. Mogą być to dane z wojewódzkich lub powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych, Głównego Inspektoratu Sanitarnego albo Narodowego Funduszu Zdrowia i jego wojewódzkich oddziałów. Na podstawie literatury przedmiotu wyjaśnij krótko, na czym te wybrane choroby polegają, tj. określ ich przebieg i skutki dla zdrowia lub zagrożenia życia ludzi.
3. Wskaż czynniki przyrodnicze, gospodarcze, społeczne i kulturowe, które mogą wpływać na zapadalność ludności na te choroby, a następnie zbierz informacje i dane statystyczne na temat tych czynników. Nie zbieraj wszystkich dostępnych danych, a jedynie te, które są jakkolwiek związane z wybranymi przez Ciebie chorobami.
4. Na podstawie zebranych informacji oraz wyszukanej literatury przedmiotu dokonaj analizy geograficznych uwarunkowań zachorowalności, zwracając uwagę na ich zróżnicowanie przestrzenne, uzasadniając dobór do analizy tych, a nie innych czynników.
5. Na podstawie zebranych danych dokonaj analizy zapadalności na te choroby, w tym zmienności tego zjawiska w czasie w wybranej jednostce przestrzennej (województwie lub powiecie), a w przypadku województwa także zróżnicowania przestrzennego tego zjawiska (jeżeli takie dane istnieją dla wybranej przez Ciebie choroby / chorób). Analizowane dane zilustruj za pomocą właściwie dobranych metod graficznej i kartograficznej prezentacji danych, w tym mapy wybranego województwa lub powiatu.
6. Wykaż związek analizowanych czynników z występowaniem chorób, będących przedmiotem pracy.
7. Zaproponuj działania, które mogą – Twoim zdaniem – przyczynić się do zmniejszenia zagrożenia tymi chorobami. Mogą to być zarówno działania władz jednostek samorządu terytorialnego i innych służb państwowych lub samorządowych, jak i przedsiębiorstw, instytucji lub osób prywatnych. Formułowane rekomendacje powinny mieć charakter aplikacyjny, tj. możliwy do wdrożenia. Wskaż czynniki sprzyjające i bariery, które mogą wystąpić przy próbie wprowadzenia tych propozycji w życie.

Kryteria oceny pracy

A.	Trafność i uzasadnienie wyboru jednostki samorządu terytorialnego i chorób będących przedmiotem analizy oraz sformułowania tytułu pracy i jego zgodność z treścią opracowania	10 pkt
B.	Trafność doboru literatury i źródeł informacji, selekcja danych, wybór metod ich analizy i przetwarzania	15 pkt
C.	Dobór, wnikliwość i poprawność opisów uwarunkowań geograficznych stanu zdrowia oraz analizy danych dotyczących rozprzestrzeniania się wybranych chorób	15 pkt
D.	Umiejętność formułowania wniosków, identyfikowania zależności między występowaniem chorób a czynnikami przyrodniczymi, gospodarczymi, społecznymi i kulturowymi (charakterystycznymi dla danego województwa lub powiatu)	15 pkt
E.	Zakres i poprawność dokumentacji graficznej	20 pkt
F.	Formalna strona opracowania: poprawność językowa i ortograficzna, umiejętność zestawiania źródeł (literatury), przypisy, konstrukcja opracowania	20 pkt
G.	Walory dodatkowe pracy według oceny nauczyciela / jurora	5 pkt

Uwagi:

1. Tematy są przeznaczone **do wykonania w formie opracowań tekstowych**. Prace, których autorzy nie zastosują się do tej reguły, nie będą oceniane!
2. Każdy z autorów wybierając temat powinien odpowiednio zmodyfikować tytuł swojego opracowania, umieszczając w nim nazwy własne charakteryzowanych przez siebie obiektów (obszar, gmina).

Temat B

Uwarunkowania, skutki oraz koszty chaosu przestrzennego w gminie X

Wytyczne do wykonania pracy:

1. Wybierz gminę (lub dzielnicę – w przypadku większych miast), najlepiej w pobliżu miejsca Twojego zamieszkania, w której możesz zaobserwować zjawisko chaosu przestrzennego¹.
2. Dokonaj klasyfikacji swoich obserwacji według zagadnień tematycznych (np. osadnictwo, transport, infrastruktura komunalna, użytkowanie ziemi, rolnictwo, jakość życia, rynek nieruchomości, środowisko przyrodnicze, krajobraz wizualny, budżety gmin i in.), a następnie wskaż – posługując się literaturą i własną argumentacją – uwarunkowania historyczne i współczesne, które przyczyniły się do powstania chaosu przestrzennego na wybranym przez Ciebie obszarze.
3. Wybierz jedno lub dwa zagadnienia tematyczne oraz opisz konsekwencje i koszty chaosu przestrzennego dla środowiska przyrodniczego, mieszkańców i jakości życia, warunków prowadzenia działalności gospodarczej, samorządów (przede wszystkim lokalnych, tzn. miast i gmin) itd. Podaj konkretne przykłady i zaproponuj wskaźniki, które mogą dobrze ilustrować twoje argumenty.
4. Dla wybranego przez Ciebie zagadnienia (lub zagadnień) wykonaj przykładową kalkulację kosztów chaosu przestrzennego. Spróbuj przedstawić negatywne skutki, które można wyrazić w konkretnych jednostkach, np. pieniądzu (np. ile kosztuje nadmierne i niepotrzebnie rozbudowana infrastruktura), czasie (np. straty na dojazdy do pracy), powierzchni (np. nieefektywnie zagospodarowane tereny, zniszczona przyroda).
5. Opisz możliwe rozwiązania, które byłyby pomocne w ograniczaniu chaosu przestrzennego na wybranym przez Ciebie obszarze. Nie wahaj się prezentować własny punkt widzenia, jednak staraj się go uzasadnić.
6. Sporządź odpowiednią dokumentację (np. mapy, zdjęcia lotnicze, obrazy satelitarne, fotografie, tabele, schematy, opisy, dostępne dane statystyczne itp.).
7. Nadaj swojej pracy odpowiedni tytuł, wynikający ze specyfiki wybranego obszaru i obserwowanych cech chaosu przestrzennego.

¹ Chaos przestrzenny to stan, w którym zagospodarowanie przestrzenne na danym obszarze jest wadliwe. W miastach jest to przede wszystkim nieuporządkowanie zabudowy i dróg oraz zła organizacja miejsc pracy, zamieszkania i usług, która powoduje m.in. nadmierne zagęszczenie ruchu ulicznego i straty czasowe na dojazdy. W gminach podmiejskich jest to często degradacja środowiska, defragmentacja krajobrazu i rozpraszanie zabudowy, powodujące nadmierne straty z powodu wyższych kosztów jednostkowych (potrzeba więcej dróg, kanalizacji itd.). W gminach turystyczno-rekreacyjnych jest to np. zbyt intensywne zagospodarowanie turystyczne. W gminach typowo rolniczych jest to m.in. nieefektywny rozkład pól. Zwykle obszary charakteryzujące się bezładem przestrzennym są też nieestetyczne. Na takich obszarach jakość życia jest niska, a koszty funkcjonowania infrastruktury i usług publicznych nadmiernie wysokie.

Kryteria oceny pracy

A.	Trafność i uzasadnienie wyboru gminy na potrzeby analizy oraz sformułowania tytułu pracy i jego zgodność z treścią opracowania	10 pkt
B.	Wartość merytoryczna opisu chaosu przestrzennego na wybranym obszarze	15 pkt
C.	Poprawność merytoryczna kalkulacji kosztów chaosu przestrzennego na wybranym obszarze	15 pkt
D.	Wartość proponowanych rozwiązań, które mogą przyczynić się do ograniczenia chaosu przestrzennego na wybranym obszarze	15 pkt
E.	Zakres i poprawność dokumentacji graficznej	20 pkt
F.	Formalna strona opracowania: poprawność językowa i ortograficzna, umiejętność zestawiania źródeł (literatury), przypisy, konstrukcja opracowania	20 pkt
G.	Walory dodatkowe pracy według oceny nauczyciela / jurora	5 pkt

Uwagi:

1. Tematy są przeznaczone **do wykonania w formie opracowań tekstowych**. Prace, których autorzy nie zastosują się do tej reguły, nie będą oceniane!
2. Każdy z autorów wybierając temat powinien odpowiednio zmodyfikować tytuł swojego opracowania, umieszczając w nim nazwy własne charakteryzowanych przez siebie obiektów (obszar, gmina).

Temat C

Fizycznogeograficzna charakterystyka zbiornika wodnego (formy naturalnej lub sztucznej o powierzchni od 1 do 10 ha)

Wytyczne do wykonania pracy:

1. Wybierz naturalny lub sztuczny zbiornik wodny o powierzchni od 1 do 10 ha (lub fragment większego zbiornika o tej powierzchni), najlepiej w pobliżu miejsca Twojego zamieszkania i przedstaw jego charakterystykę fizycznogeograficzną, zgodnie z poniższymi wytycznymi.
2. Przedstaw położenie zbiornika wodnego. Opisz jego kształt i wymiary, w tym głębokość.
Uwaga! W pobliżu zbiornika postępuj rozsądnie i ostrożnie. Nie podejmuj próby sondowania jego głębokości, ani też nie zapuszczaj się na tereny zabagnione.
3. Omów genezę zbiornika oraz scharakteryzuj budowę geologiczną obszaru, na którym się on znajduje. W przypadku zbiornika sztucznego napisz, kiedy został on utworzony i w jakim celu.
4. Przedstaw współczesne procesy morfologiczne w otoczeniu zbiornika.
5. Scharakteryzuj stosunki wodne zbiornika (w tym dotyczące trofii).
6. Scharakteryzuj roślinność porastającą brzegi zbiornika i wkraczającą w jego wody (w tym ich zależność od podłoża i stosunków wodnych), a także zwierzęta żyjące w zbiorniku i na jego brzegu.
7. Przedstaw (w miarę możliwości) stan czystości wód zbiornika.
8. Opisz ewentualne wykorzystanie gospodarcze i turystyczne zbiornika oraz ich zmiany historyczne.
9. Przedstaw czynniki naturalne i związane z działalnością człowieka, które w ostatnich kilku latach wpływają na zbiornik w zakresie: wahań poziomu wody, stopnia eutrofizacji oraz roślinności i fauny. Oceń zachodzące zmiany, przedstawiając zmiany korzystne i niekorzystne.
10. Przedstaw własne propozycje dotyczące możliwości wykorzystania zbiornika wodnego.
11. Sporządź mapę wybranego zbiornika wodnego, a także inną dokumentację graficzną w postaci np. fotografii, przekrojów geologicznych lub krajobrazowych, przekrojów ilustrujących zmienność roślinności w otoczeniu zbiornika. Zgromadzone informacje i dane możesz przedstawić również z wykorzystaniem tabel, schematów itd.
12. Nadaj swojej pracy odpowiedni tytuł, wynikający ze specyfiki wybranego zbiornika.

Kryteria oceny pracy

A.	Trafność i uzasadnienie wyboru zbiornika wodnego oraz sformułowania tytułu pracy i jego zgodność z treścią opracowania	10 pkt
B.	Poprawność merytoryczna i wnikliwość charakterystyki fizycznogeograficznej wybranego zbiornika wodnego	15 pkt
C.	Poprawność merytoryczna i wnikliwość opisu czynników wpływających na wybrany zbiornik w zakresie wahań poziomu wody, stopnia eutrofizacji oraz roślinności i fauny	15 pkt
D.	Oryginalność i racjonalność przedstawionych propozycji dotyczących możliwości wykorzystania wybranego zbiornika wodnego	15 pkt
E.	Zakres i poprawność dokumentacji graficznej	20 pkt
F.	Formalna strona opracowania: poprawność językowa i ortograficzna, umiejętność zestawiania źródeł (literatury), przypisy, konstrukcja opracowania	20 pkt
G.	Walory dodatkowe pracy według oceny nauczyciela / jurora	5 pkt

Uwagi:

1. Tematy są przeznaczone **do wykonania w formie opracowań tekstowych**. Prace, których autorzy nie zastosują się do tej reguły, nie będą oceniane!
2. Każdy z autorów wybierając temat powinien odpowiednio zmodyfikować tytuł swojego opracowania, umieszczając w nim nazwy własne charakteryzowanych przez siebie obiektów (obszar, gmina).

Temat D

Projekt jednodniowej wycieczki krajoznawczej (pieszej lub rowerowej)

Wytyczne do wykonania pracy:

1. Wybierz obszar w Polsce (najlepiej w pobliżu miejsca twojego zamieszkania) zróżnicowany pod względem stopnia przekształcenia środowiska geograficznego, na którym występują różne rodzaje obiektów przyrodniczych (np. wzniesienia, wychodnie skał, jeziora, stare drzewa) i kulturowych (np. kanały, przydrożne kapliczki, stare kamienice, ruiny dawnych obiektów przemysłowych). Zgromadź możliwie wszechstronne informacje o tych obiektach na podstawie m.in. literatury, map, archiwalnych fotografii, rozmów z mieszkańcami, własnych pomiarów i obserwacji.
2. Zaproponuj trasę jednodniowej (6–10-godzinnej) wycieczki krajoznawczej (pieszej lub rowerowej) po wybranym obszarze, z podziałem trasy na odcinki z postojami. Określ, kim mają być uczestnicy wycieczki (młodzież szkolna, osoby dorosłe, rodziny z dziećmi itp.) i podaj ich optymalną liczbę. Wskaż także najkorzystniejszy termin przeprowadzenia wycieczki.
3. Długość wycieczki pieszej nie może przekraczać 15 km, rowerowej – 50 km. Wycieczka nie musi zaczynać się i kończyć w tym samym miejscu, ale należy uwzględnić warunki dojazdu do miejsca jej rozpoczęcia i zakończenia. W przypadku miast powinna przynajmniej w części wychodzić poza obszar zwartej zabudowy.
4. Zaplanuj czas przeznaczony na poszczególne odcinki wycieczki i postoje. Uwzględnij konieczność omówienia poszczególnych obiektów w terenie. Pamiętaj, aby trasa wycieczki uwzględniała lokalne ograniczenia, np. możliwość wstępu na dany obszar, przemieszczania się po terenie po opadach deszczu (np. na terenach podmokłych), czy zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki.
5. Wykonaj topograficzny szkic trasy wycieczki. W tym celu wykorzystaj podkład topograficzny lub ortofotomapę. Pamiętaj o naniesieniu na szkic położenia miejsc postoju, stanowisk obserwacyjnych i innych wybranych obiektów.
6. Sporządź tekstową część opracowania, omawiającą cele wycieczki oraz zawierającą opisy poszczególnych odcinków trasy wraz ze znajdującymi się tam obiektami (łącznie z dokumentacją fotograficzną, szkicami, schematami itd.). Jeśli zebrane materiały pozwalają, dokonaj zestawień istotnych danych w tabelach i na wykresach.
7. Przedstaw propozycje wzbogacenia zagospodarowania turystycznego (pozwalające wyeksponować walory trasy) oraz oceń stopień przydatności wybranego obszaru dla popularyzacji wiedzy krajoznawczej (np. podczas wycieczek szkolnych).
8. Nadaj swojej pracy odpowiedni tytuł, wynikający ze specyfiki wybranego obszaru lub charakteru wycieczki.

Kryteria oceny pracy

A.	Trafność i uzasadnienie wyboru obszaru na potrzeby wycieczki oraz sformułowania tytułu pracy i jego zgodność z treścią opracowania	10 pkt
B.	Poprawność merytoryczna i wnikliwość opisu środowiska geograficznego na wybranym obszarze	15 pkt
C.	Odpowiedni dobór celów wycieczki oraz oryginalność i atrakcyjność trasy wycieczki i jej zgodność z zakładanymi celami	15 pkt
D.	Poprawność i wnikliwość opisu stanowisk obserwacyjnych	15 pkt
E.	Zakres i poprawność dokumentacji graficznej	20 pkt
F.	Formalna strona opracowania: poprawność językowa i ortograficzna, umiejętność zestawiania źródeł (literatury), przypisy, konstrukcja opracowania	20 pkt
G.	Walory dodatkowe pracy według oceny nauczyciela / jurora	5 pkt

Uwagi:

1. Tematy są przeznaczone **do wykonania w formie opracowań tekstowych**. Prace, których autorzy nie zastosują się do tej reguły, nie będą oceniane!
2. Każdy z autorów wybierając temat powinien odpowiednio zmodyfikować tytuł swojego opracowania, umieszczając w nim nazwy własne charakteryzowanych przez siebie obiektów (obszar, gmina).

VII. MIĘDZYNARODOWE ZAWODY GEOGRAFICZNE

Międzynarodowa Olimpiada Geograficzna International Geography Olympiad

Zawody Międzynarodowej Olimpiady Geograficznej organizowanej pod auspicjami Międzynarodowej Unii Geograficznej przeznaczone są dla uczniów w wieku 16–19 lat. W latach 1996–2012 zawody Międzynarodowej Olimpiady Geograficznej odbywały się co 2 lata, a począwszy od 2012 r. odbywają się corocznie. Polacy uczestniczyli we wszystkich edycjach Olimpiady, potwierdzając swój wysoki poziom – siedmiokrotnie Polacy wracali z laurami zwycięzców w klasyfikacji drużynowej (1996, 1998, 2000, 2004, 2006, 2015, 2017). Odnieśli również znaczące sukcesy w klasyfikacji indywidualnej.

Nr edycji	Miasto (Państwo)	Rok	Zawodnik	Medal* – miejsce indywidualnie	Miejsce drużynowo / Liczba drużyn startujących
1	Haga (Holandia)	1996	Krzysztof Rozenkiewicz Łukasz Gągała Wojciech Zalewski	3 wyróżnienie wyróżnienie	1 / 5
2	Lizbona (Portugalia)	1998	Katarzyna Kwiecińska Jacek Zdrojewski Szymon Fidziński Krzysztof Dąbrowski	1 2 4 6	1 / 5
3	Seul (Korea Płd.)	2000	Adam Biliński Magdalena Bieroza Piotr Wilczyński	1 3 20	1 / 13
4	Durban (RPA)	2002	Jakub Szmyd Katarzyna Kot Tomasz Sawicki Iwona Oćwieja	4 5 5 6	2 / 12
5	Gdynia (Polska)	2004	Maciej Hermanowicz Katarzyna Kazior Jan Bolanowski Piotr Tymoszek	złoty – 1 złoty – 2 złoty – 3 złoty – 5	1 / 16
6	Brisbane (Australia)	2006	Jacek Próchniak Jakub Redlicki Artur Malantowicz Tomasz Przeździecki	złoty – 1 złoty – 2 złoty – 8 srebrny – 18	1 / 23

7	Kartagina (Tunezja)	2008	Piotr Żoch Piotr Kosz Michał Bil Bartosz Gierlach	srebrny – 16 brązowy – – –	9 / 24
8	Tajpej (Tajwan)	2010	Bartosz Gierlach Jan Kreft Wojciech Kaczmarczyk Wojciech Lechowski	złoty – 6 srebrny – 18 brązowy – 34 brązowy – 36	3 / 27
9	Kolonia (Niemcy)	2012	Wojciech Kaczmarczyk Wojciech Labuda Jakub Mikrut Kosma Nykiel	złoty – 2 srebrny – 13 brązowy – 38 brązowy – 57	3 / 32
10	Kioto (Japonia)	2013	Wojciech Labuda Piotr Siwek Jakub Wolak Filip Matras	srebrny – 19 srebrny – 25 brązowy – 35 –	5 / 32
11	Kraków (Polska)	2014	Michał Kuźba Michał Piłat Maciej Rzeszutek Tomasz Grzyb	brązowy – 44 brązowy – 48 brązowy – 71 –	17 / 36
12	Twer (Rosja)	2015	Michał Kuźba Michał Piłat Paweł Goleniowski Janusz Godziek	złoty – 9 złoty – 13 srebrny – 28 brązowy – 44	1 / 40
13	Pekin (Chiny)	2016	Paweł Goleniowski Anna Kurop Janusz Godziek Daniel Dylewski	srebrny – 38 brązowy – 52 – –	19 / 45
14	Belgrad (Serbia)	2017	Anna Kurop Jakub Pypkowski Daniel Dylewski Adrian Krzemiński	złoty – 3 złoty – 11 srebrny – 33 brązowy – 49	1 / 41
15	Quebec City (Kanada)	2018	Jakub Pypkowski Wojciech Piątek Antoni Bugaj Wiktor Odziemczyk	złoty – 4 złoty – 5 brązowy – 65 brązowy – 71	7 / 43
16	Hongkong (Chiny)	2019	Maciej Fiedoruk Maciej Dercz Wojciech Pawłowski Szmon Mol	srebrny – 15 srebrny – 21 srebrny – 29 brązowy – 46	4 / 43

* – do 2002 roku nie przyznawano medali

XVII Międzynarodowa Olimpiada Geograficzna nie odbyła się w 2020 ze względu na pandemię COVID-19. Zawody w Stambule zostały przełożone na rok 2021.

Bałtycka Olimpiada Geograficzna

Baltic Regional Geography Olympiad (Baltic iGeo)

Zawody Baltic iGeo odbyły się dotychczas sześć razy. W 2014, 2015, 2016 i 2018 roku zostały zorganizowane na Łotwie, w 2017 na Litwie, a w 2019 w Rosji przez tamtejsze zespoły związane z Międzynarodową Olimpiadą Geograficzną. Zawody te oprócz samodzielnych zawodów stanowią etap przygotowawczy do udziału w Międzynarodowej Olimpiadzie Geograficznej.

Nr edycji	Miasto (Państwo)	Rok	Zawodnik	Lokata* (miejsce indywidualnie)
I	Vamiera (Łotwa)	2014	Polska nie uczestniczyła w zawodach	
II	Vamiera (Łotwa)	2015	Michał Kuźba	I (1)
			Michał Piłat	II (4)
			Mateusz Rajczyk	II (6)
			Paweł Goleniowski	- (14)
			Jakub Pypkowski	- (19)
			Janusz Godziek	- (23)
			Krzysztof Piasecki	- (26)
III	Dyneburg (Łotwa)	2016	Daniel Dylewski	- (29)
			Karol Czarnecki	I (2)
			Janusz Godziek	II (5)
			Paweł Goleniowski	III (11)
			Jakub Pypkowski	III (12)
			Daniel Dylewski	- (16)
			Anna Kurop	- (17)
IV	Kłajpeda (Litwa)	2017	Kacper Kanturski	- (28)
			Mateusz Olszewski	- (33)
			Grzegorz Dybowski	II (5)
			Anna Kurop	II (6)
			Jakub Pypkowski	III (13)
			Adrian Krzemiński	III (18)
			Wiktor Odziemczyk	- (22)
V	Valmiera (Łotwa)	2018	Daniel Dylewski	- (23)
			Szymon Mol	- (28)
			Justyna Ciesielska	- (37)
			Jakub Pypkowski	I (2)
			Wojciech Piątek	II (5)
			Maciej Dercz	III (7)
			Marcin Wicik	III (20)
			Antoni Bugaj	- (25)
			Szymon Mol	- (31)
			Wiktor Odziemczyk	- (37)
			Kajetan Rożej	- (44)

VI

Kaliningrad
(Rosja)

2019

Maciej Dercz	I (2)
Wojciech Pawłowski	II (7)
Szymon Mol	III (14)
Marcin Weremczuk	III (18)
Maciej Fiedoruk	III (22)
Tomasz Matuszak	– (24)
Kajetan Rożej	– (40)
Stanisław Kołodziejski	– (42)

* Lokaty I, II, III stosowane są zamiennie z medalami złotym, srebrnym i brązowym.

VII Bałtycka Olimpiada Geograficzna nie odbyła się w 2020 ze względu na pandemię COVID-19. Zawody w Suwałkach zostały przełożone na rok 2021.

Środkowoeuropejska Olimpiada Geograficzna

Central European Regional International Geography Olympiad

W latach 2003–2011, co 2 lata odbywały się Środkowoeuropejskie Olimpiady Geograficzne. Zawody te przeznaczone były dla uczniów w wieku 16–19 lat. W związku z decyzją Międzynarodowej Unii Geograficznej o organizacji Międzynarodowej Olimpiady Geograficznej rokrocznie, ostatnia edycja Środkowoeuropejskiej Olimpiady Geograficznej odbyła się w 2011 roku.

Polska drużyna pięciokrotnie uczestniczyła w zawodach Środkowoeuropejskiej Olimpiady Geograficznej drużynowo zajmując 1. miejsce w 2011 roku (Brno, Jedovnice, Czechy) oraz czterokrotnie zajmując 2. miejsce w 2003 roku (Brno, Jedovnice, Czechy), 2005 (Rakov Skocjan, Słowenia), 2007 (Bratysława, Słowacja) i w 2009 (Chorzów Bielsko-Biała, Polska). Polscy uczniowie czterokrotnie zwyciężali w klasyfikacji indywidualnej – w 2003 Tomasz Sawicki, w 2005 Krystyna Kozioł, w 2009 Piotr Żoch, a w 2011 Grzegorz Cieplak.

Więcej informacji na stronie:

<http://www.olimpiadageograficzna.edu.pl/olimpiady-miedzynarodowe/cerigeo/>

National Geographic World Championship

Od 1993 roku, co 2 lata odbywały się zawody organizowane przez National Geographic Society. Były one adresowane do uczniów w wieku do lat 16. Polska po raz pierwszy udział wzięła w roku 2003. Nasz kraj na tych zawodach reprezentowali najlepsi zawodnicy zawodów finałowych polskiej Olimpiady, spełniający kryterium wieku wymagane przez organizatorów. Zawody miały charakter drużynowy i nie była prowadzona klasyfikacja indywidualna.

Polska drużyna sześciokrotnie startowała w zawodach, za każdym razem zajmując miejsce w pierwszej dziesiątce. Największy sukces – 3. miejsce na zawodach w Meksyku w 2009 osiągnęła drużyna w składzie: Piotr Byrski, Wojciech Kaczmarczyk, Gabriel Stachura. Ostatnie zawody odbyły się w 2013 r. – organizator zawiesił przeprowadzanie zawodów.

Więcej informacji na stronie:

<http://www.olimpiadageograficzna.edu.pl/olimpiady-miedzynarodowe/national-geographic/>

VIII. NAGRODY OLIMPIADY GEOGRAFICZNEJ

W roku 2020 następujący nauczyciele geografii zostali wyróżnieni nagrodami **Komitetu Głównego Olimpiady Geograficznej** (finansowanymi ze środków Oddziału Olimpijskiego PTG):

- » **mgr Filip BASAJ** – II Liceum Ogólnokształcące w Warszawie
- » **mgr Marta HELT** – Liceum Ogólnokształcące nr III we Wrocławiu
- » **mgr Wiesław KOSAKOWSKI** – III Liceum Ogólnokształcące w Gdyni
- » **mgr Iwona KOTOWSKA** – III Liceum Ogólnokształcące w Gdyni
- » **mgr Edyta OSUCH** – V Liceum Ogólnokształcące w Krakowie
- » **mgr Małgorzata PODYMA** – I Liceum Ogólnokształcące w Krośnie
- » **dr Tomasz RYDZEWSKI** – XIII Liceum Ogólnokształcące w Szczecinie
- » **mgr Marek WÓJTOWICZ** – Liceum Ogólnokształcące KTK w Bielsku-Białej

Nagrody otrzymali nauczyciele – opiekunowie największej liczby uczniów zakwalifikowanych do zawodów ustnych II etapu.

Odznaka imienia Pani Profesor Anny Dylikowej

Komitet Główny Olimpiady Geograficznej i Olimpiady Nautologicznej dnia 9 lutego 2002 roku ustanowił „Odznakę imienia Pani Profesor Anny Dylikowej”.

Odznaka ta jest przyznawana nauczycielom, którzy wychowali najliczniejsze grono finalistów i laureatów obu olimpiad oraz osobom szczególnie zasłużonym dla rozwoju idei naszej Olimpiady.

W latach 2002–2019 odznakę otrzymało 88 osób.

W roku 2020 odznakę przyznano następującym osobom:

- » **89. mgr Andrzej Świątek** – Liceum Sióstr Prezentek w Rzeszowie
- » **90. mgr Anna Zaklikiewicz** – Uniwersyteckie Liceum Ogólnokształcące w Toruniu

Partnerzy XLVI Olimpiady Geograficznej

Olimpiada Geograficzna jest dotowana
przez Ministerstwo Edukacji Narodowej

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Esri Polska Sp. z o.o.

Fundacja BGK

46

Muzeum Ziemi PAN

Nowa Era Sp. z o.o.

Wydawca:

Polskie Towarzystwo Geograficzne
Komitet Główny Olimpiady Geograficznej
ul. Podbielińskiego 2, 02-732 Warszawa

ISSN 1508-017X

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

*Olimpiada Geograficzna jest dotowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej
Sfinansowano ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej*